

ПРОТОКОЛ № 31
ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА РЕГИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЮГОЗАПАДЕН РАЙОН,

проведено в периода 20-22 април 2016 г.
 в хотел „Планински езера“, к.с. Паничище, община Сапарева баня

В периода 20-22 април 2016 г., в хотел „Планински езера“, к.с. Паничище, община Сапарева баня, се проведе заседание на Регионалния съвет за развитие (РСР) на Югозападен район (ЮЗР).

На заседанието присъстваха членове по чл.44, ал.1 и ал.2 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие:

№	Име и длъжност	Организация
1.	Иван Аспарухов <i>Заместник-министър</i> представяван от Ирина Захарнева <i>Главен директор, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
2.	Красимир Живков <i>Заместник-министър</i>	Министерство на околната среда и водите (МОСВ)
3.	Георги Костов <i>Заместник-министър</i> представяван от Василий Марниковски <i>Началник отдел в</i> <i>Югозападно държавно предприятие – Благоевград</i>	Министерство на земеделието и храните (МЗХ)
4.	Филип Кирев <i>Началник на политическия кабинет,</i> представяван от Стефан Узунов <i>Държавен експерт</i> <i>Отдел „Иновации и предприемачество”,</i> <i>Дирекция „Инвестиции, иновации и</i> <i>предприемачество”</i>	Министерство на икономиката (МИ)
5.	Жечо Станков <i>Заместник-министър,</i> представяван от Росен Йорданов <i>Главен експерт,</i> <i>Дирекция „Енергийни проекти и международно</i> <i>сътрудничество“</i>	Министерство на енергетиката (МЕ)
6.	Мария Иванова <i>Директор на Дирекция „Туристическа политика“,</i> представявана от Венелина Червенкова <i>Държавен експерт, отдел „Анализи, прогнози и</i>	Министерство на туризма (МТ)

	<i>продукти в туризма“, Главна дирекция „Туристическа политика“</i>	
7.	Зорница Русилова Заместник-министър, представявана от Елка Димитрова Директор на Дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“	Министерство на труда и социалната политика (МТСП)
8.	Антон Гинев Заместник-министър, представяван от Милен Минчев Главен експерт, Дирекция „Национална транспортна политика“	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС)
9.	Цвятко Георгиев Заместник-министър, представяван от Елиан Стамболийски Директор на ОДМВР-Кюстендил	Министерство на вътрешните работи (МВР)
10.	Боил Банов Заместник-министър, представяван от Елфина Стоименова Главен експерт, Дирекция „Европейски програми и проекти“	Министерство на културата (МК)
11.	Асен Марков Заместник-министър	Министерство на младежта и спорта (ММС)
12.	Веселин Пенев Областен управител	Областна администрация – област София
13.	Бисер Михайлов Областен управител	Областна администрация – област Благоевград
14.	Виктор Янев Областен управител Председател на РСР на ЮЗР	Областна администрация – област Кюстендил
15.	Александър Александров Областен управител	Областна администрация – област Перник
16.	Росица Иванова Областен управител	Областна администрация – област Софийска
17.	Андрей Иванов Кмет	Община Драгоман, Област Софийска
18.	Трайко Младенов Кмет	Община Костинброд, Област Софийска
19.	Георги Икономов Кмет	Община Банско, Област Благоевград
20.	Арбен Миленов Кмет, представяван от Елхан Кълков	Община Сатовча, Област Благоевград

	<i>Заместник-кмет</i>	
21.	Петър Паунов <i>Кмет,</i> представяван от Росица Плачкова <i>Заместник-кмет</i>	Община Кюстендил, Област Кюстендил
22.	Методи Чимев <i>Кмет</i> <i>Заместник-председател на РСР на ЮЗР</i>	Община Дупница, Област Кюстендил
23.	Вяра Церовска <i>Кмет,</i> представявана от Йордан Павлов <i>Заместник-кмет</i>	Община Перник, Област Перник
24.	Йорданка Фандъкова <i>Кмет,</i> представявана от арх. Иван Първанов, <i>Дирекция „Териториално планиране“</i>	Столична община
25.	Теодор Петков <i>Кмет,</i> представяван от Виктория Тодорова, <i>Заместник-кмет</i>	Район Витоша, Столична община
26.	Бойко Недялков <i>Заместник председател на УС</i> <i>Член на Националния съвет,</i> представяван от Тошо Мухтанов	Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)
27.	Иванка Вукова <i>Председател на Управителния съвет</i>	Агенция за регионално развитие на Рила
28.	Майкъл Истън <i>Ректор,</i> Представяван от Петър Иванов	Американски университет в България
29.	Проф. д-р Андрию Бласко <i>Ректор,</i> представяван от проф. Иван Величков	Европейски политехнически университет - Перник

Посочените заместници на титулярите (поименно отразени в таблицата), съгласно чл.44, ал.4 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, са изрично писмено упълномощени да участват в конкретното заседание с право на глас.

На заседанието присъстваха и служители от Секретариата на РСР, представители на областните администрации в ЮЗР, съгласно чл.54, ал.4 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, без право на глас, както и други поканени лица:

1.	Теодора Вълкова <i>Секретар на РСР на ЮЗР,</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
----	---	--

	<i>началник отдел СПКРР в ЮЗР – София област, ГД СПРРАТУ</i>	
2.	<i>Драган Пешински Главен експерт, отдел СПКРР в ЮЗР – София област, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
3.	<i>Веселка Добрева Старши експерт, отдел СПКРР в ЮЗР – София област, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
4.	<i>Кристиан Николов Експерт, отдел СПКРР в ЮЗР – София област, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
5.	<i>Валери Найденов Заместник главен директор, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
6.	<i>Мартина Тодорова Началник отдел СПРРТК, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
7.	<i>Емануил Рафаилов</i>	Областна администрация - област София
8.	<i>Малина Крумова Директор на Дирекция „Централно координационно звено“</i>	Администрация на Министерския съвет
9.	<i>Дияна Атанасова Главен секретар</i>	Областна администрация - област Благоевград
10.	<i>Радослава Чеканска Заместник областен управител</i>	Областна администрация – област Кюстендил
11.	<i>Гергана Михайлова Главен секретар</i>	Областна администрация – област Кюстендил
12.	<i>Стефка Петрова Директор на Дирекция АКРРДС</i>	Областна администрация – област Перник
13.	<i>Мариана Михайлова Директор на Дирекция АПОФУС</i>	Областна администрация – област Перник
14.	<i>Станислав Дечев Областен управител Председател на РСР на ЮЦР</i>	Област Хасково
15.	<i>Красимир Георгиев Заместник-кмет</i>	Община Дупница, Област Кюстендил
16.	<i>Владимир Георгиев Кмет</i>	Община Самоков, Област Софийска
17.	<i>Минка Капитанова Кмет</i>	Община Гърмен, Област Благоевград
18.	<i>Станислава Поповска Директор на Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Благоевград</i>	Агенция по заетостта
19.	<i>Инж. Величко Величков Изпълнителен директор</i>	Сдружение „Българска асоциация по подземни води“
20.	<i>Адв. Марина Белчева</i>	Сдружение „Българска асоциация по подземни води“

21.	Д-р Татяна Ангелова <i>Директор</i>	Национална специализирана болница по физикална терапия и рехабилитация – гр. София
21.	Калин Гелев <i>Кмет</i>	Община Сапарева баня, Област Кюстендил
22.	Евелина Нешева <i>Заместник-кмет</i>	Община Сапарева баня, Област Кюстендил
23.	Иван Куйов <i>Председател на Общинския съвет</i>	Община Сапарева баня, Област Кюстендил
24.	Александър Джартов <i>Директор на Дирекция „Критична инфраструктура, превенция и контрол“</i>	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, Министерство на вътрешните работи
25.	Людмил Върбанов <i>Главен експерт, сектор „Възстановяване и подпомагане“, Секретар на Междудуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет</i>	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, Министерство на вътрешните работи
26.	Инж. Ваня Николова <i>Направление „Архитектура и градоустройство“, Дирекция „Териториално планиране“</i>	Столична община
27.	Петър Ганев	Институт по пазарна икономика (ИПИ)
28.	Даниела Опълченска <i>Секретар на РСР на ЮЦР, началник отдел СПКРР в ЮЦР, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
29.	Ирина Михайлова <i>Секретар на РСР на СЗР, началник отдел СПКРР в СЗР, ГД СПРРАТУ</i>	Министерство на регионалното развитие и благоустройството

По първа точка от дневния ред:

Председателят на РСР на ЮЗР, г-н Виктор Янев, откри заседанието и приветства присъстващите. Той обяви, че във връзка със стартиралата през 2015 г. инициатива за споделяне на добри практики и реализиране на общи идеи между Регионалните съвети за развитие на районите от ниво 2, гост на заседанието е г-н Станислав Дечев - областен управител на област Хасково и председател на РСР на ЮЦР.

Г-н Виктор Янев запозна членовете с предварителния дневен ред на заседанието:

20 април 2016 г.

1. Откриване на заседанието и приемане на дневен ред.

2. Представяне на „Регионални профили 2015 г.“ – разработка на Институт за пазарна икономика
3. Промени в Закона за защита при бедствия и Правилника за организацията и дейността на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.
4. Представяне на националната политика за спорта. Възможности за финансиране на общинската спортна инфраструктура и спортни обекти.
5. Информация относно изминалия зимен туристически сезон 2015/2016 г.

21 април 2016 г.

6. Използване на потенциала на минералните води на територията на Столична община – перспективи за развитие.
7. Представяне на опита и перспективите за използване на минералните води на територията на общини от Югозападен район.
8. Проблеми при експлоатацията и използването на минералните води.
9. Нормативна уредба в сектора на балнеологичния и спа туризъм.

22 април 2016 г.

10. Промени в Закона за обществените поръчки.
11. Информация за основните акценти в Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и отражението му върху финансирането и управлението на проекти.
12. Разяснения относно настъпилите промени в правилата за отчетност по схема „Обучение и заетост на младите хора“, Приоритетна ос 1. „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.
13. Други.

Г-н Виктор Янев даде възможност на членовете да направят предложения за включване на нови точки в дневния ред, съгласно чл.53, ал.5 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Такива не бяха направени и РСР на ЮЗР, с пълно мнозинство, одобри предварителния дневен ред.

По втора точка от дневния ред:

Председателят на Регионалния съвет за развитие на Югозападен район и областен управител на област Кюстендил **г-н Виктор Янев** информира присъстващите, че Институтът за пазарна икономика ежегодно разработва т.нар. регионални профили, съдържащи информация за основни показатели и тенденции в социално-икономическото развитие на областите в България. В тази връзка, той даде думата на г-н Петър Ганев от Института за пазарна икономика за представяне на основните акценти и изводи от разработката за 2015 г. относно областите от Югозападен район.

Г-н Петър Ганев, Институт за пазарна икономика, благодари за отправената покана да участва в заседанието на РСР на ЮЗР. Той посочи, че това издание на регионалните профили, което ще представи е четвърто и в момента се подготвя пето. Изследва се профила на всяка област в страната по определени индикатори, като резултатите от анализите са достъпни на интернет страницата на ИПИ. Г-н Петър Ганев представи информация по следните основни индикатори: Разпределение на доходите в

страната и по области по данни от 2014 г.; Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване по данни от 2014 г. по области; Средногодишен коефициент на заетост на населението на 15 и повече навършени години по данни за 2015 г. по области; Средногодишен коефициент на заетост на населението на 15 и повече навършени години по данни за 2015 г. за ЮЗР и областите на ЮЗР; Заети лица на 15 и повече навършени години за ЮЗР и областите на ЮЗР; Безработни лица на 15 и повече навършени години за ЮЗР и областите на ЮЗР; Общини с най-високо средномесечно равнище на безработица през 2014 г. (над 4 пъти по-високо от средното за страната); Относителен дял на наетите в 10-те най-големи предприятия през 2013 г. по области; Коефициент на възрастова зависимост по данни за 2015 г. по области; Средногодишен механичен прираст на населението 2005-2014 г. по области; Относителен дял на населението на възраст между 25-64 години с висше образование по данни за 2015 г. по области; Среден успех от матурите по български език и литература през 2015 г. по области; Средства, изплатени на общините (и по области) от ЮЗР като бенефициенти на ОП на ЕС – стойност на изплатените суми по договори към 31.01.2015 г. в лева и в лева на човек; Рейтинг на активна прозрачност на фондация „Програма Достъп до информация“ за органите на местно самоуправление през 2015 г. по области.

Г-н Петър Ганев сподели, че от анализирания показател доходи се очертава основният икономически център в страната – столицата София, следвана от Пловдив и Варна, следващото ниво са областите Бургас и Стара Загора, след което се нареждат вторичните центрове области – Благоевград, Русе, Хасково, Велико Търново. Прави впечатление, че повечето от икономическите центрове са в южната част от страната. Важно за развитието на всяка област е привличането на чуждестранни капитали, като по този показател отново водеща е София. За ЮЗР характерно е, че по повечето показатели водеща е София, а вторичен център е Благоевград. София е притегателен център, към нея има поток от хора, които търсят работа, което обяснява и миграцията. Благоевград привлича много млади хора – студенти, но не успява да ги задържи, за разлика от други университетски центрове в страната (Русе, В.Търново, Пловдив). По отношение средния успех от матурите, отново най-добре се представя София, следвана традиционно от Смолян, Благоевград и други области. Водач по усвояване на средства от еврофондовете с натрупване отново е София. От общините в ЮЗР има добри примери за усвояване на евро средства, като Костинброд, Пирдоп, Етрополе, Банско, Дупница, Рила, Перник и други, а изоставащи са общини като Своге, Хаджидимово, Сатовча, Кюстендил, Невестино, Ковачевци. Напредък се отбелязва в развитието на администрацията, нейната прозрачност и предоставяни услуги – повечето общини имат електронни страници, предоставят услуги на едно гише, публикува се повече информация.

Г-н Петър Ганев отправи призив към местните власти да работят приоритетно за подобряване работата на администрацията в полза на гражданите, което има отношение и към бизнеса. Като добър пример от страната може да се посочи община Пловдив, която е изключително отворена към бизнеса (като работа и представяне) и е водеща инвестиционна дестинация през последните години. Добър пример е инвестиционна зона Тракия, която е разположена в рамките на двете общини Марица и Тракия - свободната земя от община Марица и работна сила от община Тракия се използват за едно добро развитие на бизнес. Много често малки общини по-лесно обслужват бизнеса и по-лесно намират решения. Този опит би могъл да се използва и в ЮЗР, като се потърсят свободни терени за по-големи инвестиции.

В заключение, г-н Петър Ганев сподели, че в последните две години в страната има видимо възстановяване на икономиката и пазара на труда. Това е характерно и за

ЮЗР, като основно фокусът е върху София - основен икономически и притегателен център. Второстепенен център е Благоевград, който обаче на пазара на труда има някои проблеми. Голям проблем в ЮЗР е привличането на инвестиции, които са съсредоточени основно в София. Според г-н Петър Ганев, общините трябва заедно, не изолирано, да търсят решение на проблемите си, да бъдат отворени за бизнеса и в услуга на гражданите.

Г-н Виктор Янев даде думата за въпроси и коментари във връзка с представената информация.

Г-н Росен Йорданов, представител на Министерството на енергетиката, попита дали представените данни са официални, защото за София например е отчетена заетост на лицата над 15 г. – 55%, а безработните са 30 хиляди души, което означава, че има разлика в данните.

Г-н Петър Ганев отговори, че изследването на профилите се основава само върху официална информация. Разликата в данните за пазара на труда се получава от това, че има неактивни безработни – не търсят работа, пенсионери, майки и други. Разликите се получават от методологията на отчитане на безработните лица.

Поради липса на други изказвания се премина към следваща точка от дневния ред.

По трета точка от дневния ред:

Председателят на РСР, г-н Виктор Янев, информира присъстващите, че темата за Промени в Закона за защита при бедствия и Правилника за организацията и дейността на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет е включена в дневния ред като продължение от предходни заседания на Регионалния съвет за развитие на Югозападен район, на които са представяни и дискутирани нормативната рамка за предотвратяване на бедствия и аварии, функционалните правомощия на Министерство на вътрешните работи и Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет, и възможностите за финансиране на мерки за предотвратяване на бедствия и превенция на риска през програмен период 2014-2020 г. чрез Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. и Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Г-н Виктор Янев даде думата за представяне на информация по темата на г-н Александър Джартов - Директор на Дирекция „Критична инфраструктура, превенция и контрол“, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, Министерство на вътрешните работи и на г-н Людмил Върбанов - Секретар на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.

Г-н Александър Джартов благодари за поканата да участва в заседанието на РСР на ЮЗР и започна представянето си с констатираните проблеми в действащата нормативна база, регламентираща защитата при бедствия, а именно: Липса на единна политика при реализиране на мерките за защита при бедствия; Липса на ясни механизми за действие от страна на отговорните институции; Неприпознаване на задължения и отговорности, произтичащи от Закона за защита при бедствия, с изключение на регулаторните им функции, възложени със специални закони; Липса на междусекторен подход за намаляване риска от бедствия; Субективно използване на „бедствие“ от страна на отговорни институции. Предприети са следните действия за подобряване на системата за защита при бедствия: Партньорска проверка за

извършване на цялостен преглед на системата за защита при бедствия в Република България, която е проведена в периода от 22 юни до 01 юли 2015 г.; Закон за изменение и допълнение на Закона за защита при бедствия, във връзка с въвеждането на приоритети от Рамката за действие от Хиого 2005-2015 и Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015-2030, които отразяват съвременните разбирания и тенденции за управление на риска от бедствия.

Г-н Александър Джартов допълни, че за правилното функциониране на системата за защита при бедствия е необходима добра координация и разпределение на отговорностите по изпълнението на дейностите, свързани с превенцията, готовността, реакцията и възстановяването при бедствия, с по-активно участие на всички заинтересовани страни на национално, регионално и местно ниво. Предложените изменения на Закона за защита при бедствия, касаещи намаляването на риска от бедствия са следните:

- Създаване на Съвети за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, областните управители и кметовете на общини;
- Въвеждане на планиране на намаляването на риска от бедствия на национално, регионално и местно ниво;
- Прецизиране на задълженията и отговорностите на компетентните органи, касаещи определянето на норми за устройственото планиране на територията, проектирането, изпълнението и поддържането на строежите, във връзка с намаляване на риска от бедствия.

Предвидени промени със Закона за изменение и допълнение на Закона за защита при бедствия са следните:

- Въвеждане на ясни механизми за действие на отговорните институции;
- Прецизиране на задълженията на институциите, произтичащи от Закона за защита при бедствия;
- Оптимизиране планирането на използването на финансовите ресурси;
- Подобряване на обучението и практическата подготовка, комуникацията и координацията между органите на изпълнителната власт, силите за реагиране, доброволните формирания и населението. Изграждане на 6 обучителни центрове;
- Ограничаване на субективното използване на режим „бедствено положение“ от страна на компетентните органи.

Съвети за намаляване на риска от бедствия:

- Съветите за намаляване на риска от бедствия ще изпълняват ролята на платформи за намаляване на риска от бедствия на съответните нива;
- Насърчаване и стимулиране на публичния и на частния сектор за предприемане на действия и адресиране на дейностите по управление на риска от бедствия;
- Засилване на ролята на националната платформа за намаляване на риска от бедствия, като се регламентират връзките по вертикала и хоризонтала на различните нива на държавното управление

Планирането на намаляването на риска от бедствия включва: Осигуряване на съгласуваност между политиките в отделните сектори и политиките по защита при бедствия; Указания за изготвянето и изпълнението на планиращите документи, което ще доведе до единен подход при планиране на защитата при бедствия; Възможности за приоритизиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия.

В заключение, г-н Александър Джартов посочи, че се въвежда планиране на намаляването на риска от бедствия на национално, регионално и местно ниво, за осигуряване на съгласуваност между политиките по защита при бедствия в отделните сектори.

Г-н Людмил Върбанов представи Измененията и допълненията на Правилника за организацията и дейността на Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет. Основните акценти в презентацията му бяха следните:

- Измененията на Правилника произтичат от поправка в чл. 55, ал. 3 от Закона за защита при бедствия (обн. ДВ, бр.81 от 2015 г.), свързана с предоставянето на възстановителна помощ;
- Новият текст има следната редакция: „Възстановителната помощ се предоставя на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от бедствие, ако лицата отговарят на критерии, определени в правилника по чл. 54, ал. 6 на Закона за защита при бедствия, наличието на които се установява въз основа на анкета, извършена от органите на Агенцията за социално подпомагане. Възстановителната помощ се предоставя при условия и по ред, определени с правилника по чл. 54, ал. 6 на Закона за защита при бедствия, и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.”;
- В изпълнение на законовата разпоредба, след процедура на публично обсъждане и съгласуване са приети изменения на Правилника за организацията и дейността на Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет (ПМС № 53/17.03.2016 г. , обн. ДВ, бр. 22 от 2016 г.) Промените засягат раздел IV „Предоставяне на възстановителна помощ”, в който е създаден нов член 26а;
- Съгласно чл. 26 правоимащи лица за получаване на възстановителна помощ са собствениците на законно построени и единствени жилища или лицата, които имат учредено вещно право на ползване на тези жилища. Тази разпоредба е допълнена с нова ал. 3;
- Съгласно новите правила за едно и също жилище не може да бъде отпускана повече от една възстановителна помощ. При съсобственост размерът на възстановителната помощ следва да бъде пропорционален на притежаваните идеални части;
- Променено е Приложение № 5 към чл. 26, ал.3;
- Въведени са изисквания за предоставяне на възстановителната помощ, които включват 4 социални критерия и условие за липса на изискуеми публични задължения за жилището, за което се иска възстановителна помощ. Дефинирането на тези условия, и лицата, които ги установяват са съгласно ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на чл. 26а;
- Установяването на социалните критерии се извършва от социални работници на дирекция „Социално подпомагане“, обслужваща територията на съответната община по местонахождението на имота, чрез анкета по чл. 26а, ал. 5. Анкетният лист към тази разпоредба е оформен във вид на ново приложение № 6;
- Социалните критерии, на които трябва да отговарят правоимащите лица са: 1. средномесечният им доход и на членовете от семейството им за предходните 12 месеца преди месеца на подаване на декларацията по чл. 26, ал. 4 да не надвишава размера на официалната линия на бедност за съответната година; 2. да не са регистрирани като еднолични търговци и да не са съдружници или акционери в търговско дружество; 3. да нямат вземания, влогове, дялови участия или ценни книжа, чиято обща стойност за отделното лице или за всеки един от членовете от семейството им да надхвърля 500 лв.; 4. да не са извършвали в предходната и/или в текущата година разпоредителни сделки с движимо и недвижимо имущество и/или идеални части от него, общата стойност на които надвишава 12-кратния размер на линията на бедност за съответната година, с изключение на случаите, когато в семейството има лице/лица с трайни увреждания и

делката е извършена с цел смяна на жилището с оглед на осигуряване на достъпна жизнена среда на лицето/лицата с увреждания;

- Като условие за получаване на възстановителна помощ, се въвежда изискването да няма изискуеми публични задължения за жилището, за което се иска възстановителна помощ. Установяването на това условие се извършва от кмета на общината;

- Редът и сроковете за установяването на условията са регламентирани в ал.4, ал.5, ал.6 и ал.7.

Г-н Виктор Янев благодари на г-н Джартов и на г-н Върбанов и попита дали в новия Закон за защита при бедствия може да се задейства с една заповед бедствено положение и плана за действие при бедствено положение.

Г-н Александър Джартов отговори, че със заповедта за обявяване на бедствено положение ще се въвежда/обявява и бедственото положение, и плана за действие. По стария Закон за защита при бедствия кметът може да поиска „координация“ от областния управител; като новост е въведен по-ясен текст, който казва, че когато силите и ресурсите, предвидени в общинския план са недостатъчни, кметът може да поиска от областния управител да бъде обявено бедствено положение.

Г-н Веселин Пенев, областен управител на област София, коментира, че при две от най-важните неща, които касаят финансирането и координацията, в презентацията е посочен глагола „опитваме се“. Това е тревожно и въпросът е до каква степен успяваме финансово да обезпечаваме базисни дейности, свързани със защита от бедствия.

Г-н Александър Джартов отговори, че МВР като водеща институция прави опити за подобряване на работата, като първата и най-важна стъпка за създаване на работеща система - осигуряването на механизми, е направена. Като институция МВР не абдикира от проблемите, но сама не може да ги реши. Необходима е воля от всички институции и от цялото общество. По отношение на финансирането, предвидени са 15% задължително за превантивни дейности от бюджета за непредвидени неотложни разходи.

Г-н Веселин Пенев попита, как мотивираме тези, които трябва да привлечем – неправителствен и частен сектор, като реален ангажимент и конкретни инструменти, а не като теория.

Г-н Александър Джартов отговори, че по отношение на доброволците са решени някои проблеми, като случая с безработен доброволец, който е член на доброволно формирание и участва в конкретно събитие. В този случай му се превежда определена сума и той спира да получава обезщетенията за безработица. С новите текстове този случай е решен. По отношение на работата с НПО, МВР работи добре, като напр. с Офроуд общество и други граждански организации с обществено съзнание. С тях МВР има сключени споразумения. Според него включването на НПО в тези процеси променя в положителна посока гражданското самосъзнание на обществото.

Г-н Георги Икономов – кмет на община Банско, взе отношение по темата и изрази своето удовлетворение от работата си с Междуведомствената комисия по бедствия и аварии. Той сподели, че се е налагало няколко пъти да търси Комисията – наводнени пътища, проблемни мостове и други и в рамките на законоустановените срокове те са откликвали и винаги са осигурявали помощ. По отношение на превенцията, г-н Георги Икономов сподели, че Програмите за ТГС и ОПОС дават възможности за финансиране на проекти за превенция – противопожарни кули в горските територии, сензори за наводнения и други. По отношение на мотивацията, г-н

Георги Икономов посочи, че работа на кмета е да събере НПО на местно ниво, които имат отношение и опит за действие при такива ситуации – БЧК, планински спасители, мотоклуб и други НПО, както и държавни регионални структури, които заедно да работят при необходимост. В община Банско безпроблемно доброволци откликват с техника или жива сила, според възможностите. Сформираните доброволни формирования все още не са изпробвани в нужда, но са обучени и в готовност.

Г-н Александър Джартов взе думата и допълни, че при изготвянето на плановите документи служителите на МВР по места ще са основни действащи лица и ще помагат, като те самите ще бъдат първи обучени. Отговорността няма да бъде прехвърляна само на кметовете и областните управители. Но най-важно и най-трудно си остава промяната на мисленето.

Поради липса на други изказвания се премина към следващата точка от дневния ред.

По четвърта точка от дневния ред:

Председателят на РСР, г-н Виктор Янев, разясни, че една от важните функции на РСР на ЮЗР е да разглежда, разисква и търси решения по важни за района секторни политики и проблеми. В тази връзка, председателят на РСР даде думата на г-н Асен Марков – заместник-министър на младежта и спорта за представяне на информация, относно националната политика за спорта и възможностите за финансиране на общинска спортна инфраструктура и спортни обекти.

Г-н Асен Марков - заместник-министър на младежта и спорта, започна своето представяне, като заяви, че спортът е една система и не може да се говори само за спортните съоръжения изолирано. Според него, в България е имало много добре изградена система за спорт, от която много други държави са възимствали. В момента тази система е дисбалансирана и за тази цел е направен анализ на системата. Спортът не е само състезания, медали и олимпиади. Спортните успехи са национална гордост, но спортът е и здраве. Основният проблем е спортната база, която, или няма необходимия капацитет, или не е в добро състояние. Европейската политика е насочена към масовия спорт.

Г-н Асен Марков сподели, че анализът на нормативната уредба е показал, че е необходимо изготвяне на нов Закон за физическото възпитание и спорта, а не Закон за изменение на действащия, поради следните причини:

- Няма ефективни гаранции за осъществяване на държавната политика в спорта;
- Не са решени проблемите с модернизацията и поддържането на спортната база държавна и общинска собственост;
- Има празноти в уредбата на важни институти в сферата на спорта и противоречие между отделни разпоредби в него, породени от множество несъгласувани помежду си промени;
- Правните актове показват несъвършенства, които не могат да се коригират с изменение;
- Приемането на нов закон е предвидено в приоритет 21.1 от Програмата на правителството за стабилно развитие на Република България 2014 – 2018 г.
- Действащият закон е изменян близо 30 пъти за 20 години.

Първоначално е предвидено новият закон да бъде само за спорта, но в последствие терминологично се допълва с физическото възпитание и спорта (ФВС).

Според г-н Асен Марков през последните няколко години са изградени множество спортни стадиони, игрища и басейни, които поради различни причини не се използват. Той допълни, че министърът на младежта и спорта, г-н Красен Кралев, обмисля инициатива, според която изграждането на спортни обекти по европейски програми да се съгласува с ММС.

Направено е проучване сред всички спортни организации, които са получавали финансиране от държавата, защото те са тези, които реално осъществяват дейност. Резултатите показват, че от използваната база общинска собственост, най-голям дял има леката атлетика – 13 %, баскетбол – 7%, борба – 8%, волейбол – 7%, плуване – 4%, бокс – 3% и т.н. По отношение на използваната база държавна собственост състоянието е следното: плуване – 10%, волейбол – 9%, гребане – 5%, баскетбол – 5% и т.н. За друг вид собственост /отдадена в по-малките населени места под наем/ разпределението е следното: баскетбол – 6%, бадминтон – 7%, ловна стрелба – 8%, художествена гимнастика – 4%, ски – 4% и т.н. Обобщено 69% от спортната база е общинска, 16% - държавна и 15% - друга. Направена е и оценка /според мнението на спортните клубове/ на състоянието на спортната база и резултатите са следните: за леката атлетика – 40% от базата е в добро състояние и 35% в лошо състояние; биатлон – 36% добро състояние, лошо – 37%, 18% много добро състояние; баскетбол – 41% добро състояние, 31% много добро състояние и т.н.

Г-н Асен Марков заяви, че целите на новия Закон за ФВС са:

- Да отговори на актуалните изисквания и потребности на обществото;
- Да насърчи инвестициите в изграждането, поддържането и управлението на спортни обекти и съоръжения;
- Да осъвремени и систематизира нормативната уредба, свързана с физическото възпитание и спорта.

Фундаменталните промени в новия Закон за ФВС са към:

- Разширяване на възможностите за ползване и инвестиции в спортни бази и съоръжения;
- Ясно регламентиране на статута, правата и задълженията на спортните организации;
- Осигуряване на провеждането на държавната политика в сферата на спорта на общинско ниво;
- Засилване на текущия контрол и изискванията към лицензираните спортни организации;
- Регламентиране на борбата срещу употребата на допинг на ниво закон.

Г-н Асен Марков сподели, че възвращаемостта на инвестицията в спортна инфраструктура е най-бавна:

- Зала „Арена Армеец“ – 66 г. за връщане на инвестицията в сграден фонд и 10 г. за оборудване;
- Зала „Булстрад Арена“ – 50 г. за връщане на инвестицията в сграден фонд и 10 г. за оборудване.

В новия Закон за ФВС Главата „Спортни обекти и съоръжения“ е обект на сериозни изменения. Основна цел на предложените промени е създаването на механизми, чрез които: Да се осигури ефективно използване и качествено обновяване на съществуващите спортни бази; Да се създадат условия за привличане на по-сериозни инвестиции за изграждане на нови спортни бази; Да се гарантират публичния и обществен интерес при предоставянето на имот - държавна или общинска собственост.

Г-н Асен Марков маркира новите положения в глава Спортни обекти и съоръжения, а именно:

- Отдаване под наем за срок до 30 г.;
- Възмездно право на строеж и ползване за срок до 30 г.;
- Безвъзмездно право на ползване за срок до 30 г.;
- Осигуряване на провеждане на държавната политика в сферата на спорта и по отношение на общинските спортни обекти;
- Въвеждане на гаранции, обезпечавачи публичния и държавен интерес;
- Изграждането на спортен обект и съоръжения с публични държавни средства и средства от ЕС ще се съгласува предварително с министъра на младежта и спорта.

Предвиждат се следните нови моменти при наема на спортни обекти и съоръжения – държавна и общинска собственост:

- Дава се възможност за отдаване под наем до 30 г.;
- Представя се инвестиционна програма, която трябва да се осъществи в срок до 3 г.;
- Представят се доказателства за осигурено финансиране на инвестиционната програма;
- Стойността на инвестиционната програма трябва да бъде за повече от 50% от по-високата стойност между пазарната оценка и балансовата стойност на обекта;
- Прихващане от наема може да се извърши след изтичане на първите три години, ако инвестициите надвишават първоначално заложените;
- Когато спортен обект се отдава под наем за срок над 10 г., в комисията по провеждане на търгове се включва представител на ММС;
- За отдаване под наем до 10 г., съществуващо в действащия закон, се въвеждат допълнителни условия: програма за поддържане и управление; програма за ползване на спортния обект; средствата да са с доказан произход.

По отношение на безвъзмездното и възмездно право на строеж и ползване – държавна и общинска собственост, новите моменти са следните:

- Безвъзмездното право на строеж и ползване се учредява само в полза на спортна федерация или спортен клуб, регистрирани като юридически лица с нестопанска цел;
- Осигурява се публичност на процедурата с оглед предоставяне на възможност за участие на всички заинтересовани;
- Решението за учредяване на безвъзмездно право на строеж и ползване се приема от МС или ОбС по мотивирани предложения на министъра/кмета;
- Възмездно право на строеж и ползване се учредява на спортни организации и други лица, които отговарят на изискванията на закона.

Г-н Асен Марков посочи изискванията към заявителя на вещни права: Създаден най-малко 4 години преди подаване на заявлението; Не е обявяван в несъстоятелност; Няма задължения; Представяне на инвестиционна програма – не по-малка от стойността на пазарната оценка на имота за строеж и не по-малка от 50% от пазарната оценка за ползване; Задължение строежа да се извърши до 5 г. след влизане в сила на договора, а при ползване – реконструкцията до 3 г.; Доказва, че е осигурил финансиране по инвестиционната програма; Предвижда използването на обекта от спортни организации. Гаранциите, обезпечавачи публичния или обществен интерес са: Изискване за представяне на инвестиционна програма с подробен анализ и разчет на предвидените инвестиции и тяхното поетапно изпълнение; Изискване за доказване на наличието и произхода на финансирането; Отклонение от инвестиционната програма е основание за незабавно прекратяване на договора; Всички инвестиции в имотите – държавна или общинска собственост, остават собственост на държавата, съответно общината, след прекратяване на сключения договор за строеж, ползване или наем.

В заключение, г-н Асен Марков сподели, че новият закон за ФВС е публикуван на страницата на ММС за коментари и обществено обсъждане. ММС очаква активност и мнения от заинтересованите страни.

Г-н Виктор Янев благодари на г-н Асен Марков и даде възможност за въпроси и коментари.

Г-н Веселин Пенев, областен управител на област София, взе думата и посочи, че е съавтор/участник в изготвянето на този закон. Той заяви, че е важен % на използване на базите от населението, особено ако те са концентрирани в райони с малко население. Като пример той посочи, от една страна, малки населени места с новопостроени бази с европейски средства, които не се използват, а от друга страна - големи градове с много население като София, където цели райони нямат използвани и достъпни спортни обекти. Трябва приоритетност при строителство на спортни бази в зависимост от използваемостта и обществения интерес.

Г-н Асен Марков допълни, че в новия Закон за ФВС се предвижда към областните управители да се създаде Съвет за спорта, в който да се включат кметовете на общини и представител на ММС. Идеята е държавната политика да се пречупи според характеристиките на съответната област или район, според нуждите и интереса. Основно бюджетът на ММС сега е за високото спортно майсторство и детско-юношеския спорт. Според г-н Асен Марков, празнината в осигуряване на средства за спортна база за масов спорт трябва да се запълни от общините.

Г-н Георги Икономов – кмет на община Банско, изрази мнение относно неизползваемите спортни бази и възвръщаемостта на инвестициите. Според него са изградени много спортни бази, които няма да могат да се използват и поддържат поради липса на средства. Едно от най-важните неща при изграждане на такива обекти е да се отчита общественият ефект и непреките ползи за гражданите. Според г-н Георги Икономов, в България ПЧП има лош опит, защото не заработи. Ако собствеността е само общинска - трудно се управлява, а ако е предоставена на инвеститор - трудно се защитава обществения интерес. Г-н Георги Икономов апелира в изискванията (за предоставяне на правото на безвъзмездно ползване или право на строеж) да бъде записано спортният клуб да има изготвена програма как ще се използват спортните съоръжения от гражданите. Правилно, според него, е и ограничението за 5 г. процес на изграждане на спортните съоръжения.

Г-н Георги Икономов попита какво е намерението на ММС за предоставяне на хижите на общините. През 1995 г. изградените с държавни средства хижи с РМС се прехвърлят на Българския туристически съюз като собственост, който не е добър собственик и практически тези хижи се рушат. Не се разрешава да се строят нови хижи. В община Банско има много стари хижи, използвани от много туристи, които са в много лошо състояние, защото се отдават под наем за 5 години и наемателят не влага средства за подобряването на условията. Добър пример е община Разлог, където хижа Яворов е общинска и е в отлично състояние. Според г-н Георги Икономов хижите трябва да бъдат общинска собственост.

Г-н Асен Марков отговори, че ММС работи точно в тази посока по отношение стопанисването на хижите. Спортът е част от туризма и условията са изключително важни. Много от световните туристически обекти са именно стадиони.

Г-н Виктор Янев изрази мнение, че националната политиката за спорта трябва да се пречупи не само през ММС, но и през Министерство на образованието и науката. В 11-12 год. възраст се изграждат основни двигателни качества, а физическата култура за младите е водеща. Тревожен е фактът, че училищните салони не са в добро

състояние или изобщо липсват. Според него спортните бази в училищата трябва да са основния приоритет на политиката за спорта.

Г-н Асен Марков уточни, че 1/3 от училищата нямат физкултурни салони. ММС разчита на общините за провеждането на ефективна политиката за спорта.

Г-жа Елка Димитрова – представител на Министерството на труда и социалната политика, взе думата и приветства идеята за новия Закон за спорта, като според нея, би трябвало да има широко място за физическото възпитание на младите. Когато учениците спортуват, те по-рядко отпадат от училище, завършват училище и по-лесно си намират работа. Практически спортът има ефект за задържане на децата в училище и за намаляване на младежката безработица. Добър ефект спортът има и върху маргинализираните групи като занимание/ангажиране на времето в някакъв спортен клуб, което дори намалява противообществените прояви. По отношение елитния спорт, кадровият въпрос се разрешава чрез чужди спортисти. В МТСП често се получават писма за разрешения за работа в България на спортисти от други страни.

Г-н Асен Марков отговори, че на заседание на министрите на спорта, Полша е представила интересна статистика, че във възрастовата група 15-19 години 80% от криминалния контингент не спортуват. Безспорно спортът има роля в превенцията на престъпността и дори социална функция, а не само за подобряване физическото състояние на младите. ММС променя политиката в посока да се развива не само елитния спорт. Големите спортни успехи трябва да са мотивация, която да запали младите да спортуват масово. В сегашното състояние на спорта дори децата в спортни училища тренират в лоши условия и на 18 години се отказват да продължат в професионалния спорт. Предвижда се в новия закон деца 7-8 клас, които имат медали от европейски и световни състезания да могат без конкурс, извън бройката за прием, да си изберат училище, в което да продължат да учат. Г-н Асен Марков подчерта отново, че водещ елемент в политиката за спорта и в новия Закон за спорта е спортната инфраструктура.

Г-н Георги Икономов изрази мнение, че държавата е тази, която трябва да изгради спортна инфраструктура с национално значение, като например големи спортни комплекси, писта за сноуборд, шанца за ски скокове и др.

Г-н Виктор Янев благодари още веднъж за представената информация и премина към следваща точка от дневния ред.

По пета точка от дневния ред:

Председателят на РСР, г-н Виктор Янев, даде думата на г-жа Венелина Червенкова - държавен експерт, Главна дирекция „Туристическа политика“, Министерство на туризма, за представяне на обобщена информация относно изминалия зимен туристически сезон 2015/2016 г. на територията на Югозападен район.

В своята презентация г-жа **Венелина Червенкова** се спря на следните няколко основни въпроса:

- Туристическа статистика за България за 2015 г.
 - 7.1 млн. посещения на чуждестранни туристи по всички видове цели в България през 2015 г.;
 - минус 2,9% спад в броя на чуждестранните посещения в страната през 2015 г.;
 - 4.3 млн. чуждестранни посещения с цел почивка и ваканция (минус 5.8%);
 - 1.2 млн. посещения с цел бизнес (минус 2.2%);
 - 5.8% увеличение при посещенията с цел гостуване (530 391 посещения);
 - 60% от посещенията са с цел почивка и ваканция; 17% с цел бизнес;

- 4.2 млн. туристи от ЕС; 59.4% дял на посещенията от ЕС;
- 5.6 млрд. лева приходи от международен туризъм през 2015 г. (минус 3.6%);
 - Водещи пазари през 2015 г.
 - Румъния-989 596 (+4.1%);
 - Гърция-972 971 (-5.7%);
 - Германия-622 751 (-12.8%);
 - Турция-519 050 (+18.4%);
 - Русия-484 558 (-26.2%);
 - Македония-473 548 (+16%);
 - Сърбия-346 923 (+11%);
 - Полша-260 622 (+3.2%);
 - Великобритания-244 353 (-1%);
 - Украйна-241 559 (-10.4%);
 - Вътрешен пазар 2015 г.
 - 5.6% увеличение на нощувките на български граждани в страната;
 - 10-та позиция в Европа по ръст на нощувките от вътрешен пазар;
 - над 8 млн. нощувки на български граждани в страната;
 - над 305 млн. лв. приходи от нощувки в страната (6.6% ръст);
 - 1 млрд. лева приходи от нощувки общо на български и чужди граждани през 2015 г. (+3.5%);
 - Преглед на резултатите за 2015 г.
 - Спад на руския пазар (рестрикции за пътуване; обезценка на рублата; намаляване на изходящия туристопоток към почти всички европейски дестинации; засилена конкуренция между дестинациите);
 - Спад на пазари Украйна и Беларус поради политическа и икономическа конюнктура;
 - Спад на пазар Германия поради засилена ценова конкуренция;
 - Връщане към темпове на растеж през последното тримесечие на годината (Турция, Македония, Сърбия);
 - Зимен сезон 2015-2016 г. по актуални данни за декември 2015 г.- февруари 2016 г.
 - 938 697 чуждестранни граждани (без транзитно преминалите) са посетили България;
 - 3.8% увеличение в броя на чуждестранните туристи, посетили България;
 - 507 908 посещения с цел почивка и ваканция и ръст от 21.3%;
 - 34 497 посещения повече през м.декември 2015 г. - февруари 2016 г. спрямо м.декември 2014 г. - февруари 2015 г.;
 - 176 хил. посещения от Гърция (-5.7%);
 - 143 хил. посещения от Македония (+24%);
 - 130 хил. посещения от Турция (+13,1%);
 - 100 хил. посещения от Румъния (-11.4%);
 - 34 хил. посещения от Великобритания (+8,5%);
 - 27 хил. посещения от Германия (-12,3%);
 - 26 хил. посещения от Русия (-15,2%);
 - Зимен сезон 2015-2016 г. Банско по актуални данни за декември 2015 г.- февруари 2016 г.:
 - Общо 387 хил. нощувки (+9,2%); 120 хил. пренощували лица (+11 %); 19,5 млн. лв. приходи от нощувки (+7,1 %);
 - Българи - 97 хил. нощувки (+8,7%); 42 хил. пренощували лица (+10,9 %); 4,3 млн. лв. приходи от нощувки (0%);
 - Чужденци - 289 хил. нощувки от чужденци (+9,4 %); 77 хил. пренощували чужденци (+11,3%); 15,2 млн. лв. приходи от нощувки от чужденци (+9,3%);

• Зимен сезон 2015-2016 г. Боровец по актуални данни за декември 2015 г.- февруари 2016 г. :

- Общо 227 хил. нощувки (+19,3%); 63 хил. пренощували лица (+19,4%); 9,3 млн. лв. приходи от нощувки (+20,3 %);

- Българи - 85 хил. нощувки от българи (+ 40,7 %); 34 хил. пренощували лица българи (+29,4%); 3,3 млн. лв. приходи от нощувки от българи (+43%);

- Чужденци - 142 хил. нощувки (+9,4%); 29 хил. пренощували лица (+9,6 %); 6 млн. лв. приходи от нощувки (+10,4 %);

• Зимен сезон 2015-2016 г. Пампорово по актуални данни за декември 2015 г.- февруари 2016 г.:

- Общо 201 хил. нощувки (-2,1%); 57 хил. пренощували лица (-4,7 %); 8 млн. лв. приходи от нощувки (-17,4 %);

- Българи - 129 хил. нощувки (-5,2%); 41 хил. пренощували лица (-8,9 %); 4,6 млн. лв. приходи от нощувки (-18,5%);

- Чужденци - 71 хил. нощувки (+4%); 16 хил. пренощували лица (+8%); 3,3 млн. лв. приходи от нощувки (-15,7%).

Г-жа Венелина Червенкова запозна присъстващите и с прогнозите за летен сезон 2016 година на Министерство на туризма. Очаква се:

• Увеличение в броя на чуждестранни туристи през лятото на 2016 г. спрямо лятото на 2015 г.

• Ръст в броя на руските туристи от около 30%

• Интерес към записвания в последния момент на пазари като Русия и Германия

• Интерес към летни отстъпки и специални оферти на тези пазари.

• Засилена ценова конкуренция от страна на Гърция и други летни дестинации

• 30% очакван ръст на руски туристи за сезон Лято 2016.

Г-жа Венелина Червенкова информира членовете на РСР, че по данни на големи туроператори се наблюдава: TUI - 35% ръст на записванията; Thomas Cook - 52% ръст на записванията; Запазване на интереса на германските туристи към почивка в България; Ръст над 5% в броя записали се туристи за България отчитат и очакват някои други немски туроператори. Предварителните данните показват ръст на туристите с: 5% от Румъния, 20% от Турция, 20% от Полша, 20% от Чехия, 10% от Унгария. Спад на туристите се очаква от Беларус и някои Скандинавски държави.

В заключение, г-жа Венелина Червенкова сподели, че активностите, които провежда Министерството на туризма са в посока развитието на планински и еко туризъм, така че българските зимни курорти да привличат туристи през летния сезон. Сред туристите се наблюдава интерес към зимните курорти и в летните месеци. Министерството на туризма е пристъпило и към разработване на Наредби за хижите и за планинските водачи, които също ще допринесат за развитието на планинския туризъм.

Председателят на РСР, г-н Виктор Янев, благодари на г-жа Венелина Червенкова и даде думата за въпроси и коментари.

Думата взе **г-н Росен Йорданов**, представител на Министерството на енергетиката, който попита, дали е правен анализ какви ще са приходите, ако се изгради втори кабинков лифт на Банско.

Г-жа Венелина Червенкова отговори, че няма информация дали е правен такъв анализ. Позицията на Министерство на туризма относно втори кабинков лифт на Банско е в подкрепа на искането.

Г-н Тошо Мухтанов, АИКБ, попита, дали има напредък по въпроса с изграждането на втори кабинков лифт на Банско, дискутиран на предишни РСР. Вторият въпрос, който постави той, бе за динамиката на разходите за реклама на българския туризъм.

Г-жа Венелина Червенкова отговори, че всяка година Министерството на туризма приема национална програма за реклама. Предстои такава да се приеме за следващата година през м.юни на Националния съвет по туризъм. Като цяло средствата не са много в сравнение с други страни (напр. Турция, Гърция, Хърватия и др.) и затова Министерството на туризма се стреми да ги изразходва ефективно. Тя допълни, че сумите за реклама през последните години са почти непроменени. Водят се преговори с Министерството на финансите за тяхното увеличаване. Министерството на туризма предвижда за тази година над 100 журналистически турове, които да насърчат по-висок туристопоток. Стартирана е и т.нар. билборд кампания за реклама на вътрешния туризъм, като в една община се рекламират възможностите за туризъм в други общини в страната. По отношение на международната реклама - страната участва в международни изложения. Г-жа Венелина Червенкова заяви, че Министерството на туризма се стреми по най-рационален начин да оползотоври средствата за реклама, с които разполага.

Г-н Георги Икономов – кмет на община Банско, взе отношение по въпроса за изграждането на втори кабинков лифт на Банско. Той заяви, че няма информация да има движение по искането. Проблемът с плановете за управление на парковете Рила и Пирин продължава, МОСВ ги връща със стотици забележки за отразяване към съответните Дирекции Национален парк Рила и Пирин. Самите плановете не дават възможност за никаква по-гъвкава и по-рязка промяна, вкл. за развитие на туризма, а преповтарят старите – консервативни, рестриктивни плановете за развитие. Друга ограничителна мярка е препоръката на Юнеско да не се развиват нови ски зони на територията на Национален парк Пирин, иначе ще бъде включен в застрашения списък на обектите със световно природно наследство. Г-н Георги Икономов разясни, че въпросът с втори кабинков лифт на Банско е по-широк и той включва нови писти и лифтове, разширение на съоръженията в т.нар. усвоена ски-зона. В момента 6-8 хиляди човека могат да карат ски, но лифтът е с капацитет 2 хил. туристи на час, което означава, че желаещите трябва да се извозват до 12 часа на обяд, което време не е подходящо за ски. Пистите могат да поемат до 12 хил. туристи, които обаче с този лифт в подходящото време за ски в сутрешните часове, не могат да бъдат извозени.

Г-н Георги Икономов допълни, че има разминаване в данните за туристическия сезон на община Банско и тези на Министерството на туризма. Данните на община Банско са за около 20 хил. нощувки повече, като той потвърди, че $\frac{1}{4}$ от туристите са българи. Разминаването е поради проблемите в отчетността, но с промените в Закона за туризма и онлайн свързването между местата за настаняване и НАП и МВР, контролните органи в лицето на НАП и общината ще имат по-голям контрол. Г-н Георги Икономов предложи, по отношение на международната реклама, България да се ориентира и акцентира само към няколко туристически дестинации, които иска да привлече, за да не се хвърлят неефективно средства за реклама в различни посоки. Топ-дестинациите, към които България следва да се ориентира и разработва, според г-н Георги Икономов, са Турция – за зимния туризъм и Русия – за летния туризъм, и още една-две държави. Той сподели, че община Банско се е насочила към турския пазар и от няколко години се регистрира по около 400% ръст годишно на турски туристи в Банско. Г-н Георги Икономов сподели, че много точни данни за брой туристи могат да се получават от концесионерите на ски-зоните, въпреки че не е ясно, дали тази информация ще бъде предоставена на Министерството на туризма.

Г-жа Венелина Червенкова уточни, че Министерството на туризма е изпратило писма до бранша, за да се направи оценка на ефективността от участието на международни изложения, както и да се прецени върху какви пазари да се концентрира Министерството на туризма, за да се насочат средствата за реклама в тази посока.

Поради липса на други въпроси и коментари се премина към следващата точка от дневния ред.

По шеста точка от дневния ред:

Г-н Виктор Янев напомни един от важните акценти от последното заседание на РСР на ЮЗР от 25-26.02.2016 г. - темата за потенциала на минералните води на територията на Югозападен район, възможностите за неговото оползотворяване и представянето на добри практики в сферите на балнеологията, спа туризма и повишаване на енергийната ефективност. В резултат на представените презентации и възникналите дискусии, на последното заседание е прието следното *Решение № 2: „Регионалният съвет за развитие на Югозападен район реши да отправи покана за участие в следващото заседание на РСР на ЮЗР до Столична община с оглед представяне на информация относно намеренията за използване на находищата на минерални води в кв. Овча купел и кв. Горна баня и перспективите за използване на минералните води на територията на Столична община.“*

В тази връзка, **г-н Виктор Янев** даде думата на инж. Ваня Николова, направление „Архитектура и градоустройство“ в Дирекция „Териториално планиране“, Столична община, която представи информация относно използване на потенциала на минералните води на територията на Столична община.

Инж. Ваня Николова започна своята презентация с кратка история за създаването на град София, основан именно заради минералните извори, които са 8 различни вида по състав и качество. София е единствената европейска столица, която притежава подобно природно богатство.

Хидротермалните ресурси, които правят София уникална столица са следните:

- Осем типа минерални води, различни по състав, свойства и природа, които имат съвсем различни условия на акумулация и циркулация;
- В София се намират 42 естествени и сондажни прояви на минерални води;
- Потенциалът на минералните води е 480-500 л/сек с температури между 30°C и 90°C ;
- Енергията, която може да се извлече от водите, изразена в топлинна мощност е 45 – 50 MWt.

Представени бяха следните перспективи за оползотворяване на хидротермалните ресурси:

- Лечебно-профилактични, спортни, естетически SPA процедури и услуги за 100 – 150 000 души;
- Производство на 2 до 3 милиона литра бутилирана минерална вода дневно;
- Неограничено пиене и наливане на питейни минерални води;
- Геотермално отопление на оздравителни, рекреационни и други обществени центрове и заведения с общ застроен обем 2,5-3,5 милиона кубически метра;
- Резерв от чиста питейна вода при нужда в екстремни и бедствени ситуации;

Инж. Ваня Николова разясни, че за извършване на проучвания и оценки към общия устройствен план на София са предприети следните действия:

- Направен е анализ и характеристика на известните находища и ресурси;
- Извършена е оценка на възможностите за използване на хидротермални ресурси;

- Съставена е стратегия с пространствен модел за използване на потенциала от минерални води и земна топлина на територията на Столична община

Основни приоритети на Столична община в усвояване на минералните води са: за профилактика и лечение; за питейни цели и производство на напитки; за отдых и развлечения; за отопление като възстановяем енергиен източник.

Има много типове хидротермални центрове на територията на Столична община, като някои от тях са:

- Традиционни SPA центрове за лечение, рехабилитация, профилактика и рекреация - "SPA" ("Здраве чрез вода") центрове: традиционни - Банкя, Овча купел, Горна баня и нови – Бояна-Драгалевци, Симеоново;

- Извънградски водолечебно-оздравителни центрове за лечение, рехабилитация, профилактика и рекреация: традиционни - в Панчарево и нови - в Железница, Лозен, Локорско-Войнеговци;

- Градски водолечебно-оздравителни центрове и рекреационни центрове за рехабилитация, профилактика и рекреация (без леглова база) – традиционни: Централна минерална баня и нови - в Южен парк – Лозенец, Княжево, Северен парк, Западен парк;

- Градски минерални плажове за спорт и рекреация: къпалня „Мария Луиза“, Дианабад, Сердика (Зона Б-5), Горубляне (хидропарк „Искър“), Дружба (парк „Дружба“), Младост (м. „Въртопа“), кв. Орландовци – Бенковски;

- Междуселищни хидротермални центрове за профилактика, рекреация и спорт;

- Крайпътни минерални басейни и плажове към хотели, мотели и къмпинги на магистралите около София.

Общият устройствен план предвижда изграждане на нови извънградски центрове за:

- балнеолечение и рехабилитация на социално-значими болести в подножието на Стара планина (Локорско-Войнеговци и Кътина-Балша), Витоша (Панчарево, Бояна-Драгалевци, Симеоново), Лозенска и Плана планина (с. Лозен и с. Железница) с възможности за отдых и профилактика;

- с възможности за отдых и профилактика на здравия човек - Северните територии на Столична община – Локорско-Войнеговци и Кътина-Балша и Южните територии на Столична община – Панчарево.

Разработен е пилотен проект за балнеоложки център в Панчарево. Към момента там работи банята, но тя е с малък капацитет. Предвижда се във високата част (в боровата гора) да се изгради нов по-голям балнеоложки център.

Някои от курортите на територията на Столична община със статут и традиции в балнеологията са: Банкя – лечение на сърдечно-съдови, неврологични, ревматични, чернодробно-жлъчни заболявания; Горна баня - стомашно-чревни, бъбречни, чернодробно-жлъчни и алергични заболявания и Панчарево - проблеми на опорно-двигателния апарат, стомашно-чревни, гинекологични и бъбречни заболявания.

Традиционни градски балнеоложки центрове на територията на Столична община: София-център - опорно-двигателния апарат, стомашно-чревни, бъбречни, гинекологични заболявания; Овча купел - ставно-дегенеративни, чернодробно-жлъчни, стомашно-чревни проблеми и Горна Баня - бъбречно-урологични, стомашно-чревни, чернодробно-жлъчни заболявания. В момента нито един от балнеоложките центрове в Столична община не се използва.

Инж. Ваня Николова разясни очакваните социални и икономически резултати от използването на хидротермалния потенциал на София:

- възраждане, утвърждаване и модерно развитие на античната хидротермална култура и традиция, характерни за Софийския регион;

- възход на туристическия бизнес, разнообразяване на туристическия пазар с нови екзотични хидротермални услуги, атракции и програми;
- разнообразяване на ежедневието на жителите и гостите на София с множество ценни за здравето и привлекателни услуги и развлечения;
- разностранни, съдържателни и ефективни предприемаческа, строителна, изследователска, проектантска и търговска дейности.

Инж. Ваня Николова завърши своята презентация, като изрази надеждата, че когато се оползотворят тези ресурси, София ще се превърне в балнеоложка столица на Европа.

Г-н Виктор Янев благодари на инж. Ваня Николова и даде възможност за въпроси и коментари.

Изказа се **г-н Тошо Мухтанов, АИКБ**, който каза, че въпреки подробната презентация, никъде не се споменава нищо за финансови ресурси и срокове.

Инж. Ваня Николова отговори, че финансови ресурси се търсят по много направления. Столична община е опитала с Фонда за устойчиво развитие да привлече финанси по програма JESSICA. Оказало се, че има спънки и не са могли да кандидатстват по тази програма. Инж. Ваня Николова поясни, че, освен това, имат икономически разработки с оценки и точни разчети относно стойността на изграждането и срока за изплащане на 2 геотермални централи на територията на София – при находището на центъра и при находището в Лозенец, където има перспективи за изграждането на такава централа, както и необходимост. В краткосрочната програма са били отпуснати средства за отваряне и установяване на физическото състояние на находищата, предоставени на Столична община от Министерството на околната среда и водите – това са 8 находища. Първите средства, които са били отпуснати, са използвани за установяване на актуалното състояние на находищата.

Изказа се **инж. Величко Величков, Сдружение „Българска асоциация по подземни води“**, който поздрави инж. Николова за презентацията. След това той уточни, че Столична община е не само първенец по находища на минерални води, а и по неусвояване на наличния ресурс. Първият въпрос, който зададе г-н Величков, беше, каква е нагласата за приемане на външни инвеститори, които могат да донесат средства към бюджета на Столична община като вариант за генериране на приходи. Г-н Величко Величков поздрави Столична община за ремонта, направен на парк „Възраждане“ и зададе втория си въпрос, дали има идея в дългосрочна перспектива в този парк да бъде изграден SPA център с ползване на басейни.

Инж. Ваня Николова отговори, че Столична община е отворена за сътрудничество с всякакви външни инвеститори за частта от Централна минерална баня. Имало е няколко кандидати – и чуждестранни, и български, но по различни причини никой не се е отзовал. Правят се опити да се използват и европейски пари за ремонт на крилото от Централна минерална баня.

Думата взе **д-р Татяна Ангелова, директор на Национална специализирана болница по физикална терапия и рехабилитация - София**, която зададе въпрос към г-н Величков, дали находището Централна баня, заедно с това във Възраждане имат обща комуникация и се предполага, че ако при едните се увеличи дебита, при другите ще намалее. Дебитът на Централна баня е много голям, но въпреки това, би ли означавало, че ако се пусне Централна баня и се пусне нов голям център във Възраждане, ще се получи проблем с водите. Другото, което отбеляза д-р Татяна Ангелова е, че според нея са много центровете, които се предвижда да се изградят на територията на София и в околностите. Тя предложи да се направи оценка, колко и

какви спа-центрове да се изградят и това да бъде съобразено с нуждите на столицата, за да не бъде преситена с много центрове. Г-жа Татяна Ангелова апелира да се мисли за превенция на здравето при децата и при възрастните. Тя отбеляза, че не се работи по тези проблеми в страната, поради което заболяемостта е висока.

Инж. Ваня Николова отговори, че първият приоритет е за рехабилитация и опазване на здравето. Стратегията е установила какви нужди има Столична община и какви са възможностите - различни по тип малки центрове, разпръснати по цялата територия.

Инж. Ваня Николова отговори на втория въпрос на г-н Величков относно парк Възраждане. За останалата незавършена част от парк „Възраждане“ – около 20 дка, има съдебен спор, спечелен от Столична община, като в момента тази територия е пълна със стари постройки, но веднага щом делото излезе от съда, Столична община ще вложи средства и ще предприеме действия за довършване изцяло на парк „Възраждане“. В момента сондажът в находището Баталова воденица е неизползваем, тъй като нещо го е задръстило. Предвижда се изграждане на нов сондаж, но според становище на Министерството на околната среда и водите, Столична община няма правомощието да изгражда нови сондажи и засега може да ползва само това, което е предоставено. Затова се предприемат нови стъпки за изграждане на нов сондаж, както и ще бъде направен пореден - шести опит за възстановяване на съществуващия сондаж.

Според **инж. Величко Величков** решението за дублиране на сондаж на това място е много добро.

Инж. Ваня Николова уточни, че решението на експертния съвет, който разглежда всички разработки за минералните води на Столична община, е изграждане на нов сондаж. Действа се по въпроса да бъде дадено правомощие на Столична община за изграждане на нови сондажи, тъй като се планира изграждане на такъв и в находище Лозенец, където сегашният е затрупан и не може да функционира.

Г-н Виктор Янев благодари на инж. Ваня Николова за изчерпателната информация и отговорите и премина към следващата точка от дневния ред.

По седма точка от дневния ред:

Г-н Виктор Янев припомни, че в рамките на предходното заседание на РСР на ЮЗР са представени ресурсите и добри практики за използване на минералните води от страна на някои от общините в Югозападен район - Санарева баня и Сандански. Той даде думата за мнения, предложения, въпроси, коментари на представителите на други общини от ЮЗР с находища на минерални води – Гърмен, Банско, Кюстендил и др. Такива не постъпиха и г-н Виктор Янев премина към следващата точка от дневния ред.

По осма точка от дневния ред:

Г-н Виктор Янев даде думата на инж. Величко Величков, изпълнителен директор на Сдружение „Българска асоциация на подземни води“.

Инж. Величко Величков започна своята презентация с кратко представяне на асоциацията. В Българската асоциация по подземни води членуват около 50 човека физически лица и 15 фирми, всичките с опит в използването на минералните води (проучвателна и консултантска дейност). Асоциацията осъществява всякакъв вид консултации по ползване на минерални води и изпълнява хидрогеоложки проучвания. Той поясни, че за период от 4 години проектантски екип от асоциацията е извършил

проучвания на 48 находища на минерална вода, включително почти всички находища в Югозападен район. Миналата година асоциацията е разработила Стратегически инвестиционен план за използването на нискотемпературни геотермални води по задание на Министерство на енергетиката. В момента се изпълняват мониторингови изследвания на няколко находища на минерални води в Добринище, Хасковски минерални бани, Долни Раковец, Джебел, Сапарева баня, Спатово, Левуново, Хотово. Инж. Величко Величков заяви, че на базата на натрупания опит на асоциацията, ще запознае присъстващите с някои проблеми, свързани с ползването на минерални води, особено на находища, които са предоставени за безвъзмездно управление и ползване.

Инж. Величко Величков разясни, че терминът „геотермални води“ се използва в геотермията и енергетиката. Същият се отнася за подземни води с повишена температура, които биха могли да се ползват за добив на геотермална енергия. В хидрогеологията този тип подземни води се означават като „термални подземни води“. Ако термалните подземни води са сертифицирани (признати) като „минерални“ (за лечебни цели или бутилиране за питейна консумация), тогава същите се означават като „термо-минерални води“. Един и същи тип термални подземни води могат да се наименоуват по различен начин, в зависимост от целите, за които се ползват. За означаване на хидрогеоложките системи, съдържащи термални подземни води, като синоними се използват термините „хидротермално находище“ и „хидрогеотермално находище“. Няма точно определение за хидрогеотермалното находище, но според проф. Гълъбов и проф. Стоянов, то се дефинира като: „Това е всяко хидравлически свързано хидрогеоложко пространство, в чиито граници са протичали или протичат процеси на формиране, натрупване, движение и възпроизводство на еднородни по произход и еднакви (или близки) по състав и свойства термални води, съдържащи промишлени количества земна топлина (геотермална енергия)“. Като долна граница за температурата на водата се приема условно 25°C.

Инж. Величко Величков обясни, че финансовият интерес от получаване право на ползване и управление на минералните води е в зависимост от фактическото състояние, наличния термален ресурс и специфичните хидрохимични качества на водите от съответното находище на минерална вода. Съществуват находища на минерални води, за които има голям интерес, който е свързан с балнеоложкия фактор, температурата, а също и с местоположението. В същото време има и доста находища, които не са разработени поради качествата на водите – ниска температура, агресивност, нисък потенциал. Положителен икономически и социален ефект е възможен при рационално използване на наличния ресурс чрез евентуални публични общински обекти, както и чрез предоставянето му за ползване с търговска цел.

Проблемите, свързани с експлоатацията на минерални води, се дефинират като технически, екологически и административни.

• Проблеми, свързани с техническото състояние на водоизточниците, разкриващи минерални води.

Най-големият проблем е техническото състояние на водоземните съоръжения. Проблемите от техническо естество се изразяват в това, че геотермалните водоизточници са в лошо техническо състояние поради дългата експлоатация и липсата на средства за ремонт. Всички сондажи в страната са изградени в периода 1954-1980 г. След този период са изградени само 2 нови съоръжения (в района на Белчин и край Ерна река). Факт е, че в последните няколко години няма инвестиции, свързани с изграждане на нови водоземни съоръжения.

Конструкциите на всички сондажи, правени преди 1968 г. са остарели и негодни за експлоатация. Като пример за това инж. Величко Величков посочи сондаж край

„Левуново“, който е с много голям потенциал – дава около 15 л/сек. вода с температура 80 градуса, но поради лошото си състояние е опасен за ползване.

Инж. Величко Величков даде добър пример с община Разлог - „Старата турска баня“. По програма „Адаптиране на паметниците на културно-историческото наследство за развитие на туризма в община Разлог“ общината е направила реконструкция на каптажа и на банята и в момента сондажът е в много добро състояние. Стойността на ремонта е около 2 млн. лв, но в тази сума е включено изграждането на 2 бани плюс каптажа, като освен това е направен ремонт и на изворите.

Относно сондаж „Сапарева баня“ инж. Величко Величков разясни, че при изграждането си той не е бил предвиден за използване за много цели, а предимно за задоволяване на нуждите на балнеоложки център или оранжерия. В последствие се появяват инвеститори с идеята устието на сондажа да се пригоди за повече ползватели. На практика работи добре, но не задоволява нуждата на всички ползватели и не може да се използва за атракцион.

Относно сондажа в местността Чифлик, инж. Величко Величков запозна присъстващите, че благодарение на този сондаж, местността се превръща в курорт с национално значение. Това е едно от малкото места в България, което е образувано и свързано с използването само и единствено на минерални води, като дори и питейното водоснабдяване е от минералната вода. Находището се стопанисва от Басейнова дирекция, която е направила колектори, които позволяват ползването на водата от повече от един ползвател.

Инж. Величко Величков даде пример на кметовете с други два сондажа, които се намират на територията на к.к. „Слънчев бряг“. Минералната вода там е 50 градуса, 15 л/сек., като на устията на сондажите са инсталирани два колектора. На колекторите има водоземни скоби, към които всеки ползвател може да се върже, ако има такъв интерес.

Друг пример е находището в Рупите „Кожух“. Там находището е в изключително тежко състояние. Обсадната колона се е разпаднала, а на мястото на сондажа има „кратер“, от който извира вода. В тази дупка се слагат смукателите и се ползва. Колкото и да е странно, това се е оказало по-добър начин за ползване на водите, тъй като има възможност за усвояване на повече от един ползвател. Инж. Величко Величков подчерта, че сондажът не трябва да остане в този вид, но това е свързано с доста средства.

Инж. Величко Величков сподели, че като правило, в добро състояние са водоземните съоръжения, дадени на концесия. Пример за това е находището на минерална вода „Сандански“, където единият от сондажите се стопанисва от Интерхотел Сандански и е извършен ремонт.

Инж. Величко Величков изказа мнение, че със сигурност липсата на планирани средства по ремонт и реконструкция на съоръженията ще ги превърне в неизползваеми. Той препоръча на общините да възложат оценка на техническото състояние на водоземните съоръжения, за да са наясно със способностите им. Той поясни, че това не са скъпи проучвания, състоят се в няколко принципни и класически неща – състоянието на арматурата, състоянието на каптажа, установяване дали са херметични водите или има смесване с по-пресни води, геофизични проучвания и т.н.

• Проблеми, свързани със заустяване на отработените минерални води. Оценка на рисковете от въздействие на изливащите се води от геотермалните водоизточници върху околната среда.

Инж. Величко Величков сподели, че в много находища минералната вода изтича по поляни, реки и т.н. В България има 2 наредби, които не дават разяснения за начина на третиране на тези води. Това са Наредба №2 за издаване на разрешителни за

заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване и Наредба №6 за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти. Цитираните две наредби не уреждат начина на заустване и третиране на неизползваните минерални води на местата на тяхното дрениране. Липсва подходяща законодателна рамка, регулираща третирането на изливните води непосредствено след устията на водоземните съоръжения.

Инж. Величко Величков разясни на присъстващите, че регламентираният ползвател на определен геотермален ресурс обикновено зауства ползваните от обекта води в действащата канализация, което е регулирано със съответните документи. Не така обаче стоят нещата със свободното изливане на води на местата на тяхното дрениране. Преобладаващата част от геотермалните водоизточници - изключителна държавна собственост и публична общинска собственост, дренират водите си на самоизлив. При местата на дрениране на естествените извори поради давността на процеса се е създадала естествена приспособима среда. Обикновено неизползваните геотермални води се изливат в най-близката речна мрежа и се смесват с повърхностните води, което не създава екологичен риск за околната среда. В зоните с изкуствено дрениране, обикновено извън населените места, там където са прокарани проучвателно експлоатационни сондажи, работещи на самоизлив и където няма извършени водоземания, равняващи се на наличния ресурс, изливащите се термоминерални води създават замочурени и нехигиенични участъци. Безконтролното изливане на термални води крие риск от разхищаване на наличния ресурс, получаване на заблатяване и засоляване на почвите и смесване с плиткозалагащите пресни подземни, което причинява топлинното им замърсяване. Например, край Марикостиново има изливане на такива води, 42 л/сек с температура 32 С, което е огромен потенциал, но не е решен въпроса, къде отива водата и какво става с нея. В Рупите изтичащите термални води от аварирания сондаж, образуват водни огледала (групата „Кожух“), които се ползват в момента като балнеологични атракции.

За намаляване на съществуващия риск върху околната среда от безконтролното изливане на геотермални води са необходими следните дейности: провеждане на ремонтно възстановителни работи на устията на самоизливащите се сондажи, които не се ползват; оценка проходимостта на отводнителните канали в каптажните шахти, там където има такива, ремонт и отпушване на последните за безпроблемно отвеждане на излишните води; изпълнения на облицовъчни канали, отвеждащи излишните неоползотворени изливни води към най-близкият воден обект; забрана за ползване на перилни препарати за пране на място, забрана за миене на автомобили; изчистване на замърсените зони на местата на дрениране на изливните води, осушаване на заблатените места; създаване на пълноценни условия за ползване на излишните води чрез различни атракционни.

- Анализ на съществуващите бариери при използване на нискотемпературните геотермални води.

Инж. Величко Величков сподели, че следващият проблем при стопанисването и използването на минералните води е липсата/наличието на административен капацитет. Според него, административният капацитет на общинските администрации по отношение на издаването на разрешителни, ползването и управлението на предоставения ресурс, както и упражняването на правата по водоземане е недостатъчен като кадрово осигуряване. Находищата са били предоставени за ползване на общините, което е нехарактерен за тях ангажимент и според него, някои са успели да се научат да използват и управляват, други все още се учат, трети не са успели. В общинските администрации се провеждат тежки и продължителни процедури, които в

много случаи водят до финансови загуби за инвеститорите, тъй като са свързани с много дълги срокове от подаване на заявление до получаване на разрешително за водовземане. В някои общини липсва дори тарифа за таксите за водовземане, което се поставя като причина за неиздаване на разрешителни за водовземане, въпреки заявления инвеститорски интерес. Администрацията в лицето на МОСВ и басейновите дирекции донякъде помагат, донякъде пречат. Инж. Величко Величков изказа мнение, че общините не разполагат със средства за поддръжка и ремонт на геотермалните водоизточници, предоставени им за ползване. Такива не се планират, въпреки постъпленията от таксите за водовземане. Ремонтно-възстановителните дейности се извършват приоритетно за сметка на титулярите на разрешителни. Известен е само един случай на частичен ремонт на водовземно съоръжение, извършен от Община Джебел. Необходимо е регулярно планиране на ремонтно-възстановителни дейности на геотермалните водоизточници в лошо техническо състояние. Средствата по ремонтите следва да се гласуват от Общинските съвети като част от паричните постъпления, постъпващи като такси за водовземане. При геотермалните водоизточници, в които няма ползватели, е необходима първоначална инвестиция, осигуряваща технически и икономически възможности за ползване. За безперспективните сондажи и тези в изключително лошо състояние следва да се извършат ликвидационни работи. Следва да се планират дейности по дублажи на старите водовземни съоръжения, не отговарящи на съвременните изисквания за експлоатация. На устията на повечето съоръжения няма монтирани необходимите манометри за измерване на динамичните водни нива и контролни разходомери за отчитане на ползваните водни количества. Само в няколко общини се извършват мониторингови изследвания за проследяване режима на термоминералните води и хидрохимичния състав на водите. В останалите находища такива изследвания не се провеждат, въпреки разписаните задължения със заповедите за предоставяне на право по безвъзмездно ползване. Необходимо е възлагане на задължителни мониторингови измервания за поведението на нивата, температурата, дебита и хидрохимичния състав на геотермалните водоизточници. Изследванията следва да се извършват по предварително утвърден от контролния орган проект за мониторинг. Резултатите от изследванията следва да се представят в края на всяка календарна година на МОСВ.

Инж. Величко Величков се обърна към представителите на общините, като апелира да не страхуват от този бизнес, държавата е дала право по подходящ начин общините да генерират приходи от ползването на минералните води. На практика, едно решение на Общинския съвет може да направи така, че всяко едно ползване да бъде удачно за съответната община, някои от законодателните рамки могат да бъдат пречупени през решение на Общинския съвет.

Инж. Величко Величков отбеляза, че геотермалните води в повечето находища са ценен балнеологичен ресурс, който следва да се ползва приоритетно за балнеология, профилактика и рехабилитация. Ползването им за отопление е препоръчително при реализиране на каскаден режим, като първоначално температурата на свежите минерални води като топлоносител бъде понижена чрез топлообменници до 35-40 С, след което да се предостави за по-нататъшно ползване за балнеология, СПА, спорт и рекреация. Отдадената енергия чрез топлоприемник може да се ползва за отопление. Инж. Величко Великов даде за пример община Разлог, която е създала прецедент по използването на отработените минералните води. Става въпрос за охладени води, минаващи през резервоар с обикновена вода. Трябвало е да бъдат охладени до 40 С, което е станало възможно след промяна на наредба, която да регламентира ползването на отработени води. След като са получили разрешително, един от най-атраktivните

комплекси в района използва именно такъв тип води – охладени води, които нямат никаква разлика в химичния състав от обикновената свежа вода.

В края на презентацията си, инж. Величко Величков обърна внимание на нещо ново, което е все още в процес на разработка, а именно: Националният доверителен екофонд е възложил изпълнение на задача, свързана с разработване на Национална схема за подкрепа на общините за ефективно използване на ресурсите от минерални води в рамките на Инвестиционна програма за климата. Целта на обществената поръчка е да се обоснове и разработи практически инструментариум в помощ на Национални доверителен екофонд за подкрепа на общините за ефективно използване на ресурсите от минерални води, по-конкретно за водоразпределителната и водопреносната мрежа, като се вземат предвид и съображенията за икономическа ефективност и целесъобразност. Ще бъдат предоставени средства за проекти, свързани с използването на минерални води, но най-вече с инфраструктурата. Финансирането от Национални доверителен екофонд ще бъде одобрено в съвсем кратки срокове, и тези общини, които имат работни проекти ще бъдат едни от първите, които ще спечелят на първо време. Инж. Величко Величков апелира към кметовете, които имат възможност, да помислят в тази посока.

В заключение, инж. Величко Величков разясни, че един сондаж може да се ползва оптимално, ако се създадат условия той да бъде резервиран, водата да бъде тласкана до водоем, където тя гравитачно или помпачно да се ползва от повече от един инвеститор. За пример той даде община Банско, която със собствени средства, без външни инвестиции, е създала по 2 резервоара в някои от водоизточниците си с идеята от там да могат едновременно да се резервират и да се ползват по-добре.

Г-н Виктор Янев благодари на инж. Величков и за предоставената интересна и полезна информация и даде думата за коментари и въпроси.

Г-н Росен Йорданов, представител на Министерството на енергетиката, попита, какво е към момента състоянието на находището в Рударци, община Перник.

Инж. Величко Величков обясни, че находището Рударци е интересно, поради факта, че може да бъде използвано, благодарение на ниската си температура, както за балнеология, така и за бутилиране. В миналото находището е имало свободен ресурс, но тъй като бившият концесионер е подал жалба, находището не е било предоставено на общината, която го е поискала. Миналата година Басейна дирекция инвестира в допълнителни проучвателни дейности и прави ремонт на един от сондажите. След като делото приключва, тази година находището присъства в списъка на находища, които могат да бъдат предоставени за право на ползване на община Перник. Инж. Величко Величков не потвърди със сигурност, дали общината е поискала за ползване това находище, но предположи, че го е видяла в списъка, тъй като е имала голямо желание. Той подчерта, че находището няма геотермален потенциал.

Изказа се **г-жа Росица Плачкова, заместник-кмет на община Кюстендил,** която повдигна въпроса за използването на минералните води в гр. Кюстендил. Тя разясни, че в Кюстендил съществуват 41 извора на минерална вода, като на общината са предоставени за ползване два каптирани, които се използват в обща шахта. Г-жа Росица Плачкова сподели, че с поемането на стопанисването и управление на минералната вода, на община Кюстендил се дава една възможност, от която общината би могла да печели. Съответно, с предоставянето на тази възможност, на общината не се предоставя никакъв финансов ресурс и от 2011 г. до сега, общината влага средства и реално не печели от минералната вода. Тя обясни, че общината има няколко проблема, свързани с експлоатацията, което от своя страна е свързано с нормативната уредба. На първо място, на общината е предоставено стопанисването и управлението, но в закона,

правомоцията да налагат санкции на нередовните и недобросъвестните ползватели на минерална вода са само и единствено на Басейнова дирекция. Г-жа Росица Плачкова изрази мнение, че трябва да се направят необходимите промени в нормативната уредба, така че и кметът да може да налага такива санкции. Следващият проблем в област Кюстендил е, че всички басейни, които се хранят с минерална вода са третирани от Регионалната здравна инспекция като басейни, в които се извършват спортни дейности. Те се третират по една инструкция от 1975 г. за хигиена на спортните обекти и екипировка, която важи само и единствено за местата и съоръженията, където се провеждат спортни състезания и тренировки и важи само за покритите клубни басейни. Регионална здравна инспекция-Кюстендил предлага нормите за химически състав за минералните басейни. Такива басейни на територията на гр. Кюстендил има няколко, като общината е най-засегната от този проблем – в градския плаж има 2 работещи басейна с минерална вода и един басейн на хотела, който е на общината. За там се изисква задължително химическият състав да бъде съобразно тази инструкция, което означава, че, за да се отговори на изискванията, в басейните минерална вода почти няма. Според г-жа Росица Плачкова, това е „лъвен правен абсурд“. Тя апелира тази порочна практика на РЗИ да бъде прекратена.

Думата взе д-р **Татяна Ангелова, директор на Национална специализирана болница по физикална терапия и рехабилитация – София**. Тя сподели, че този въпрос наистина е съществен и трябва да бъде отнесен към Министерството на здравеопазването във връзка с Наредба №14. За да може една балнеология да бъде съществуваща само с минерална вода, би трябвало дебитът, който ще ползва заведението да е много голям, защото се изисква огромен поток на водата в час да се променя, което означава, че за периода на работното време трябва да е много повече от това, което е заявено от този, който иска да използва минералната вода. Тя сподели опита на болницата, където са принудени след появилото се Ешерихия Коли в Западна Европа да използват химични материали. Опитът в Западна Европа е да се ползва или кислород, за да не е хлор, или подобен тип препарати, които обаче не са внедрени. Ако обаче кислородът се вкара в Кюстендилската вода, ще се съедини със сярата и ще се получи кафяво „блато“, в което никой няма да иска да влезе. За да се поддържат показателите трябва да се вкарва не само хлор, а и киселини. Проблемът не е само в гр. Кюстендил.

Г-н **Виктор Янев** благодари и предложи да се формулира решение на РСР във връзка с дискутирания проблем, както и да бъде поканен представител от Министерство на здравеопазването за разяснения и обсъждане.

В резултат на дискусиата, РСР на ЮЗР, с пълно мнозинство, взе следното

Решение №1

Регионалният съвет за развитие на Югозападен район реши на следващото заседание на РСР да се покани представител на Министерството на здравеопазването във връзка с прилагане на Наредба №14 на Министерство на здравеопазването от 03.08.1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите, посл. изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004 г. и Инструкция №34 на Министерство на здравеопазването от 24.10.1975 г. за хигиената на спортните обекти и екипировка, посл. изм. ДВ. бр.25 от 8 март 2002 г., с цел обсъждане на поддържането на хигиенните норми в басейните и водните съоръжения, в които се използва минерална вода.

Поради липса на други въпроси и коментари, **г-н Виктор Янев** премина към следващата точка от дневния ред.

По девета точка от дневния ред:

Г-н Виктор Янев даде думата на г-жа Венелина Червенкова, държавен експерт в главна дирекция „Туристическа политика“, Министерство на туризма.

Г-жа Венелина Червенкова започна с обяснение, че СПА туризмът е един от най-бързо развиващите се сегменти в световен мащаб със скорост между 15-20% годишно. Той е най-динамичния сегмент на туризма, според Световната организация по туризъм. За България този вид туризъм е втори след културния туризъм като динамика и ръст. С приемането на Наредбата за условията и реда за сертифициране на видовете центрове, Министерството на туризма смята, че ще се спомогне за успешното прилагане на Закона за туризма и ще се създадат предпоставки за успешно промотиране на този вид туризъм и за гарантиране качеството на услугата. Наредбата е приета на 9 Февруари 2016 г. и ще влезе в сила от 9 Август 2016 г. Правното основание за приемане на наредбата е нормата на чл.138, ал.2 от Закона за туризма. С наредбата за първи път се въвеждат унифицирани минимални задължителни изисквания в законодателството, на които следва да отговарят центрoвете, които ще предоставят този вид услуги. С наредбата се определят:

- Условията и реда за сертифициране на самостоятелните и прилежащите към места за настаняване в курортна и градска среда балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове;

- Минималните задължителни изисквания за изграждане, обзавеждане и оборудване, обслужване, предлагани услуги и професионална и езикова квалификация на персонала, на които трябва да отговарят съответните центрове, за да получат сертификата за „Балнеолечебен (медикъл СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ и „Таласотерапевтичен център“.

Наредбата не се прилага за бръснарските, фризьорските и козметичните салони, сауните и солариумите, открити като самостоятелни обекти.

Видове центрове, подлежащи на сертифициране, определени според предоставяните в тях услуги, са:

- Балнеолечебен център - център, в който се прилагат здравни процедури, базирани на естествени лечебни фактори (минерална вода и/или лечебна кал) и се предлагат разнообразни терапевтични програми, които се провеждат в специализирано оборудвани кабинети, зали и помещения, предназначени за осъществяване на диагностика, лечение, рехабилитация и профилактика;

- СПА център - център, в който се прилагат разнообразни процедури, програми и ритуали, включващи използването на вода - минерална, изворна и друга разрешена от закона, и/или лечебна кал и/или морска вода и/или други естествени природни фактори, чрез прилагане на класически и нетрадиционни методи на въздействие, целящи антистрес, релакс и психо-физическо възстановяване, както и насочени към красотата на човешкото тяло;

- Уелнес център - център, в който използването на вода и естествени природни фактори не е задължително. В центъра се предлагат разнообразни рекреативни и козметично-разкрояващи процедури, програми и антистресови ритуали, както и холистични подходи за постигане на физическо, емоционално, духовно, интелектуално, професионално и социално благосъстояние на личността;

- Таласотерапевтичен център - център, в който се предлагат програми и ритуали, включващи използването на морска вода и/или естествени производни продукти, и/или лиманна кал, чрез класически и нетрадиционни методи на въздействие целящи възстановяване на психо-емоционалното и физическото здраве, както и насочени към красотата на човешкото тяло, които се провеждат в специализирано оборудвани кабинети, зали и помещения. Таласотерапевтичният център се изгражда в близост до морския бряг.

Центровете могат да бъдат самостоятелни или прилежащи към места за настаняване по смисъла на Закона за туризма, изградени в градска или курортна среда.

СПА и уелнес центровете следва да бъдат вписани в публичния регистър на обектите с обществено предназначение, по реда на чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

Балнеолечебните (медикъл СПА) и таласотерапевтичните центрове трябва да са лечебни заведения по смисъла на чл. 8, ал. 1 от Закона за лечебните заведения.

Право да използват като наименования абревиатурата "СПА", съответно обозначенията "балнеологичен (медикъл СПА)", "уелнес" и "таласотерапевтичен" или да предоставят услуги, обединени под наименованията „балнеолечебни“ или "СПА/уелнес/таласотерапевтични услуги", посочени в рекламни брошури, листовки или на интернет страници, имат лицата, извършващи дейност в сертифицираните по реда на наредбата центрове.

Сертифициращ орган е министърът на туризма. На сертифицираните центрове се издава символика в зависимост от техния вид, включваща сертификат и табела, които се поставят на видно място в центъра. Символиката е унифицирана и се издава по образец, утвърден от министъра на туризма. Сертификатът е валиден за срок от 5 години, считано от датата на издаването му. Сертифицираните центрове се вписват в Националния туристически регистър.

Минимални задължителни изисквания към всеки вид от центровете:

- *Балнеолечебният (медикъл СПА) център* се изгражда съгласно изискванията на Закона за лечебните заведения и Наредба №30 от 2004 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Физикална и рехабилитационна медицина“ и включва закрит плувен басейн, водолечебна секция, термотерапевтична секция (суха топлина и влажна топлина), помещение за контрастни процедури, зона за релакс. Управител на балнеолечебния (медикъл СПА) център е лице, което отговаря на изискванията на Закона за лечебните заведения за съответния вид лечебно заведение. Лечебната дейност в балнеолечебния (медикъл СПА) център се ръководи от лекар с призната медицинска специалност по физикална и рехабилитационна медицина;

- *СПА центърът* включва закрит плувен басейн, водна секция, суха високотемпературна секция, влажна високотемпературна секция, помещение за контрастни процедури, зона за релакс, помещения и кабинети за процедури, фитнес секция, рецепция, складово помещение за съхранение на продукти, санитарни помещения (съблекални, бани, тоалетни), включително и наличие на тоалетни за хора с намалена подвижност - по една клетка за мъже и жени. Управител на СПА центъра е лице с висше образование в професионално направление „Медицина“, „Обществено здраве“, „Здравни грижи“, „Туризъм“ и „Спорт“; езикова квалификация - 1 чужд език и минимум 3 г. опит в областта на предоставяне на услуги, насочени към здравето и/или красотата на човешкото тяло;

- *Уелнес центърът* включва суха високотемпературна секция, влажна високотемпературна секция, помещение за контрастни процедури, зона за релакс, фитнес секция, рецепция, складово помещение за съхранение на продуктите, санитарни помещения (съблекални, бани, тоалетни), включително наличие на тоалетни за хора с намалена подвижност - по една клетка за мъже и жени. Управител на Уелнес центъра

може да бъде лице с висше образование в професионално направление „Медицина“, „Обществено здраве“, „Здравни грижи“, „Туризъм“, „Спорт“, „Администрация и управление“, „Икономика“ или „Право“; езикова квалификация - 1 чужд език и най-малко 3 г. опит в областта на предоставянето на услуги, насочени към здравето и/или красотата на човешкото тяло;

- *Таласотерапевтичният център* се изгражда съгласно изискванията на Закона за лечебните заведения и Наредба №30 от 2004 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Физикална и рехабилитационна медицина“ и на следните изисквания: плувен басейн, водолечебна секция, термотерапевтична секция (суха и влажна топлина), помещение за контрастни процедури, зона за релакс, рецепция. Управител на Таласотерапевтичния център е лице, което отговаря на изискванията на Закона за лечебните заведения за съответния вид лечебно заведение. Лечебната дейност в Таласотерапевтичния център се ръководи от лекар с призната медицинска специалност по физикална и рехабилитационна медицина.

Контрол по прилагането на наредбата след подаване на заявление за сертифициране на даден тип център:

- Експертната комисия по категоризация и сертификация на туристически обекти /ЕККСТО/, след като констатира редовността на представените от заявителя документи, определя комисия, която да извърши проверка на място в обекта за съответствието му с изискванията на наредбата за заявения вид център. С тази сертификация се удостоверява пригодността на центъра и предлаганите вътре услуги, като се гарантира повишаване на качеството;

- В състава на комисията се включват представители на Министерството на туризма и на съответната Регионална здравна инспекция, на територията на която ще осъществява дейност центъра. Може да се включват и експерти от списъка на одобрени такива от министъра на туризма;

- В 6-месечен срок от влизането в сила на наредбата, лицата, извършващи дейност в центрове, в които се предлагат балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични услуги са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията на наредбата и да подадат заявление за сертифициране. Сертификацията е доброволна, но тези центрове, които искат да предлагат този тип услуги, трябва да се сертифицират;

- За центровете, прилежащи към категоризирани туристически обекти като „балнеохотел“, „СПА хотел“ или „уелнес хотел“, които не са подали заявление в 6-месечния срок, категоризираният орган служебно променя подвида на обекта и издава нова категорийна символика – за „хотел“, за срока, за който е издадено удостоверението за „балнеохотел“, „СПА хотел“ и „уелнес хотел“.

Според г-жа Венелина Червенкова, Министерството на туризма се надява, че с приемането на тази наредба ще се гарантира качеството на продукта, който се предлага в тези 4 вида центрове и няма да има т.нар. „менте СПА центрове“, които подбиват качеството на предлаганата услуга.

Г-н Виктор Янев благодари на г-жа Венелина Червенкова и даде думата за мнения и въпроси.

Г-жа Елка Димитрова, представител на Министерството на труда и социалната политика, попита дали с влизането в сила на тази наредба всички центрове ще се приспособят към изискванията и ще отпаднат гореспоменатите „менте СПА центрове“. Тя изказа мнение, че много от тях ще предпочетат да си предлагат услугите, без да се категоризират като СПА центрове.

Г-жа Венелина Червенкова обясни, че Министерството на туризма ще разчита на Комисията за защита на потребителите, която ще осъществява последващия контрол

и ще следи за нелоялни търговски практики - ако някой се рекламира като такъв спа, уелнес, таласотерапевтичен, балнеолечебен център, а не е сертифициран. Наредбата е първа стъпка към гарантиране на качеството.

Думата взе д-р **Татяна Ангелова**, директор на **Национална специализирана болница по физикална терапия и рехабилитация – София**. Тя сподели, че преди 5-6 години от Българския съюз по балнеология и СПА туризъм е излязла идеята, когато България бъде представяна на международния пазар да се представя и предлагания в страната действителен уелнес и медикъл СПА продукт и в тази посока да се разработят унифицирани изисквания. Според нея, България е неизвестна като такава дестинация на световния пазар. За да може страната ни да пробие, трябва да се поддържа определено качество, като в същото време някои бизнесмени, които са инвестирали много в това направление, споделят, че има лоша практика да се рекламират хотели, които нямат такъв потенциал и компроментират българския продукт като СПА, уелнес и балнео продукт. Според д-р Татяна Ангелова наредбата е добър вариант, тъй като ще сложи ред в това отношение. По принцип хората са негативно настроени към всеки нов нормативен документ и минава време, докато го възприемат. От друга страна, като лекар, д-р Татяна Ангелова счита, че трябва да се предприемат доста разяснителни мерки, защото бизнесът ще започне да смята, че е притиснат от страна на медицината, а изискванията при лечебните заведения винаги са по-високи. Практически, това, което тази наредба прави в таласотерапевтичния сектор и в балнеолечебния сектор е това, което е добра практика днес в балнеохотелите в България и до известна степен извън страната, е да узакони това, което се случва при тях. Тези центрове имат лекар с физикално-рехабилитационна специализация и този лекар управлява и напътства целия лечебен процес, т.е. не се променя нищо съществено. Д-р Татяна Ангелова допълни, че при формулиране на текстовете по наредбата е подхождено внимателно, тъй като е имало опасност да се вкара идеята балнеолечебните хотели да създават медицински център, което вече е наистина пречка пред бизнеса. Това би означавало трима специалисти с различни медицински специалности да работят в този център. Според д-р Ангелова е добре да се обясни на бизнеса, че реално се узаконява настоящето положение.

Г-н Виктор Янев благодари за коментарите и даде идея за медийна кампания, свързана с горезказаното. Поради липса на други изказвания се премина към следващата точка от дневния ред.

По десета точка от дневния ред:

Председателят на РСР, г-н Виктор Янев, напомни, че през месец февруари 2016 г. Народното събрание прие съществени изменения в Закона за обществените поръчки, които са в сила от 15 април 2016 г.

В тази връзка, **г-н Виктор Янев** даде думата на г-жа **Малина Крумова** – Директор на Дирекция „Централно координационно звено“, Администрация на Министерския съвет, за представяне на информация по темата.

На първо място, **г-жа Малина Крумова** отбеляза, че новият Закон за обществените поръчки е приет през м.февруари 2016 г., като по него е работено повече от 2 години. Правилникът за прилагане на закона е приет на 30 март 2016 г., като и законът, и правилникът влизат в сила от 15 април 2016 г.

Г-жа Малина Крумова подчерта, че има няколко основни причини за приемането на нов Закон за обществените поръчки:

- законът транспонира в националната нормативна уредба разпоредбите на две изцяло нови европейски директиви, които отменят действалите преди директиви (приети през 2004 г.);

- съществувалят до преди стар Закон за обществените поръчки е изменял многократно, което води до това, че някои негови разпоредби си противоречат или не са обхванати консистентно всички аспекти на регулираната материя (т.нар. „бели петна“);

- в частта, отнасяща се до националните правила, старият закон няма гъвкавостта, необходима на пазара. В периода от приемането на първия Закон за обществените поръчки през 2004 г. националният пазар се е развил значително, а голяма част от възложителите са придобили опит във възлагането на обществени поръчки. На разпореждане на възложителите се намира сериозен публичен ресурс – над 7 млрд. лв. е годишният оборот, реализиран чрез обществени поръчки от над 11 000 възложители. Това налага необходимостта от установяване на гъвкави национални правила, които са под праговете;

- необходимостта от ревизиране на стойностните прагове по българското законодателство за обществени поръчки и доближаването им до стойностните прагове на европейското законодателство;

- в Споразумението за партньорство като предварително условие, което следва да бъде изпълнено, е разписано реформирането на сектор обществени поръчки. Съществен елемент от тази реформа е приемането на нов Закон за обществените поръчки и съответната подзаконова нормативна уредба.

Що се отнася до прилагането на новия закон, г-жа Малина Крумова обърна внимание на няколко основни аспекта, които са новост:

- по-високи стойностни прагове - новите стойностни прагове, които налагат провеждането на процедура по обществена поръчка в пълна сила съответстват на тези, заложили в европейските директиви с изключение на поръчките за строителство. По отношение на сектор строителство се преценява, че българският пазар не е достатъчно развит, за да се вдигнат стойностните прагове над 10 млн. евро и по тази причина прагът остава над 5 млн. евро.

- въвеждат се ясни правила по отношение на in-house възлагането, като под in-house възлагане следва да се разбира възлагане от страна на субекти, които са изцяло под контрола на възложителите. В правилника за прилагане е въведена методика за изчисляване на ценообразуването при такъв тип поръчки, за да се ограничи възможността за злоупотреби;

- въвежда се възможност за подобряване на планирането на обществените поръчки. Досега съществуват ясни разпоредби за забраната за разделяне на обществени поръчки, но същевременно тази забрана не отразява възникващи спешни нужди или необходимостта от времеви размествания при планираните обществени поръчки от страна на възложителите. Годишното планиране досега не позволява гъвкавост по отношение на възникнали спешни нужди. В новия закон е предвидена възможност, независимо от планирането, до 20% от общата стойност на поръчката да бъдат отделени и да бъде възложена поръчка при по-малки стойностни прагове въз основа на стойността в рамките на тези 20%;

- ясно са разписани основните елементи на обществените поръчки – субект, обект, изчерпателно са изброени възложителите, не се оставя място за интерпретация по отношение на това кой е възложител. В същото време, подробно и ясно са разписани функциите на контролните органи по отношение, както на предварителния контрол, така и на последващия контрол. За органите, които осъществяват последващ контрол и

участват в системата за обжалване на обществени поръчки също са разписани съответстващи функции;

- законът създава нормативна уредба за електронни обществени поръчки. Създадени са необходимите разпоредби, за да може да се въведе електронното възлагане, като се има предвид не само обявяване, подаване на оферти и оценяване, а е обхванат целият процес на изпълнение на договорите, включително електронно фактуриране и плащане;

- предвижда се до м. септември 2016 г. да бъде модернизирани регистърът за обществени поръчки, което ще позволи някои нови функционалности, а до края на 2017 г. е заложено изготвянето на пълната платформа за електронни обществени поръчки. Съгласно предложението на Европейска банка за възстановяване и развитие, платформата е базирана на единна платформа за електронни обществени поръчки и тази единна платформа ще бъде управлявана централизирано от държавен орган, а не от външни органи;

- променят се законовите разпоредби по отношение на профила на купувача, като акцентът е към подобряване на прозрачността на обществените поръчки, за да има по-голяма яснота за заинтересованите страни;

- законът разрешава пазарни консултации. В голяма степен това адресира възможната липса на капацитет от страна на възложителите и дава възможност за допитване и проучване на пазара още преди самата обществена поръчка да е стартирала;

- доразвити са критериите за подбор, както технически, така и финансови. Например, има категорични разпоредби по отношение на изисквания оборот на кандидатите, да не може да надхвърля повече от 2 пъти прогнозната стойност на обществената поръчка;

- въведено е директното разплащане с подизпълнители. Целта на тази мярка е да се намали междуфирмената задлъжнялост, която може да се образува във връзка с изпълнението на обществени поръчки;

- въвежда се и т.нар. единен европейски документ за обществени поръчки, на базата на който участниците в дадена обществена поръчка декларативно заявяват съответствието си с изискванията на възложителя, като фактическите документи и доказателства се изискват само от спечелилия кандидат. Това, от една страна съкращава време за подготовка на офертите, от друга страна съкращава време за проверката на тези документи. Отговорността преминава към изпълнителя – да удостовери истинността на фактите, които е декларирал в началото, преди подписване на самия договор;

- по отношение на процедурните правила се въвеждат 2 новости. Едната е свързана с т.нар. процедури партньорство при иновации. Това е процедура, която на първия си етап е публична, а след това има характерът на закрит диалог и договаряне с подобрени изпълнители. Смисълът на тази процедура е, когато обектът на поръчката е такъв, че изисква новост или би могъл да бъде изпълнен по иновативен начин, това да бъде позволено. Подобна процедура позволява използването на по-ефективни решения, с които възложителят поначало не е бил запознат. Втората новост е възможността да се разгледат първо само цени и след това да се разгледа техническото съответствие само на цената, която е най-добра. Това е разрешено само при провеждането на процедури, за които е избран критерий „най-ниска цена“ и спестява време и ресурси в процеса на оценка на офертите;

- въвежда се и реверсивен механизъм за оценка на офертите Той може да се прилага, когато възложителят прецени, че има определен финансов ресурс за дадена поръчка, но не може напълно да определи какви са най-качествените изисквания за

изпълнение на поръчката. В такива случаи може да се зададе прогнозна цена в размер до определен ресурс, а състезанието между офертите да бъде по отношение на това, какво се предлага да бъде изпълнено в рамките на определения ресурс. Т.е. в такива случаи не се прилага критерий за избор най-ниска цена.

- възможност за централизиранни органи за възлагане. По стария закон това е възможно само за органите на централната власт, понастоящем такъв тип възлагане ще може да се извършва и за органите на местната власт, включително за различни секторни възложители, които са групирани по някакъв принцип или имат еднотипни поръчки. Това, от една страна, позволява създаването на по-голям капацитет от страна на подобен орган за централизирано възлагане, от друга – намалява административната тежест за по-малки възложители, на които се налага да възлагат поръчки с голяма стойност и сложност, но нямат необходимия капацитет за ефективно провеждане на процеса на възлагане. Също така, при групиране на нуждите на различни възложители, може да се постигнат ценови спестявания и предоставяне на по-добри продукти и услуги на по-добра цена. Следва да се отбележи, че докато за органите на централната власт е задължително централизираното възлагане на някои типове поръчки, за общините това няма да бъде задължително;

- по отношение на предварителния контрол, функциите на Агенцията за обществени поръчки са ясно разписани в новия закон. Фокусът не е поставен, както преди, върху предварителен контрол единствено на обществени поръчки, възлагани с европейски средства, защото е отчетено, че при изпълнението на проекти с европейски средства се влагат повече усилия от страна на възложителите, а повече грешки се допускат при възлагане на поръчки с други публични средства. Не би следвало да се прави разлика между двата случая, а да се прилага един и същ подход. По тази причина, е взето решение предварителният контрол да бъде извършван на база на извадка на случаен принцип. Към момента се работи по методиката за извършване на предварителен контрол и начините за осъществяване му чрез случайни извадки. В резултат от извършения контрол се планира Агенцията да установява нередности, грешки или пропуски в документацията на възложителя и да издава задължителни методически указания с цел избягване на сходни нередности или грешки от същия възложител или други възложители в бъдеще. Именно това е целта на регулирания по този начин предварителен контрол, а не 100% контрол по отношение на обществените поръчки, възлагани с европейски средства, което е много нереалистично и има натрупан неуспешен опит в този аспект. Контролът на Агенцията по отношение на обществени поръчки, които представляват изключения от общия ред, остава на база на 100%. Въвежда се мониторинг, който има за цел да контролира средата като цяло, а не конкретни възложители на базата на рискови критерии. Планира се всеки ден, една поръчка от публикуваните за деня в регистъра да бъде разглеждана от Агенцията за обществени поръчки за нейното съответствие със законодателството – това представлява допълнителен извадков контрол с цел издаване на последващи методически указания на Агенцията към възложителите.

- въвежда се по-голяма гъвкавост по отношение на договорите, сключени в резултат от обществени поръчки и тяхното изменение – по-либерален е режимът на възможни промени.

В заключение, г-жа Малина Крумова обобщава, че концепцията, по която е разписан новият Закон за обществени поръчки цели да гарантира, че той ще бъде устойчив и няма да бъде променян толкова често, колкото е променян в миналото. Подобна стабилност на акта би гарантирала избягването на грешки от страна на възложителите, каквато цел имат и конкретни нови мерки от закона по отношение на електронно управление, предварителен и последващ контрол. Част от причините да се

изготви и приеме нов закон, както и част от текстовете в него, са резултат от извършения анализ по отношение на грешки, допускани при провеждането на обществени поръчки като част от изпълнението на европейски проекти. В голяма степен новият закон запазва старите процедури, като подобрява процедурните правила по отношение на обществени поръчки на национално ниво, опростява ги и ги прави по-съответстващи на актуалните пазарни условия.

Председателят на РСР на ЮЗР благодари на г-жа Малина Крумова и даде възможност за въпроси и коментари.

Изказа се **г-жа Елка Димитрова, председател на Министерството на труда и социалната политика**. Тя отправи въпрос към г-жа Крумова по какъв ред следва да се третира вече стартиралите обществени поръчки преди влизането в сила на новия Закон за обществени поръчки.

Г-жа Малина Крумова отвърна, че основен принцип на правото, особено по отношение на административното производство, е прилагането на един и същи ред, т.е. всички поръчки, които са обявени преди влизането в сила на новия закон, следва да бъдат приключени по реда на стария закон. Съществува възможност за прекратяване на стартиралата поръчка и обявяването и по новия ред.

Изказа се **г-н Георги Икономов – кмет на община Банско**. Той изказа мнение, че използвана практика в последните години е големи фирми, които покриват изискванията за оборот, но са кухи, да кандидатстват и да печелят обществени поръчки, и след това да превъзлагат изпълнението на по-малки действащи фирми. В същото време съществуват по-малки фирми, които разполагат с необходимите хора и техника за изпълнение, които нямат необходимия изискуем оборот и не могат да участват в обществени поръчки.

Г-жа Малина Крумова заяви, че с промените в закона допустимото изискване към оборот на изпълнител е в размер до 2 пъти от прогнозната стойност на поръчката. т.е. може да бъде и по-малко. В допълнение, е подходящо възложителят да е запознат с пазара на местно ниво, включително по отношение на по-малки фирми. Законът е ориентиран към стимулиране именно на малки и средни фирми. Г-жа Малина Крумова даде примери за допълнителни мерки в тази посока, които законът въвежда. Министерският съвет има възможност да определи поръчки, за които възложителите задължително да формират обособени позиции за поръчки с цел именно стимулиране на малък и среден бизнес. Въведена е възможност за директно плащане към подизпълнителите на дейности по обществени поръчки, както и възможност възложителят да поиска подмяна на подизпълнител.

Г-н Георги Икономов отбеляза, че друг проблем, който се забелязва от практиката, е участието на една и съща фирма с един и същи човешки и технически ресурс в няколко различни поръчки. Това може да означава невъзможност за фирмата да изпълни задълженията си, ако спечели повече от една поръчка.

Г-жа Малина Крумова отвърна, че е наясно, че съществува такава практика, но този проблем не може да бъде решен с нормативна регулация. Не може да се ограничи от участие даден кандидат само на база знание или незнание на възложителя, че той изпълнява и друга поръчка със сходен предмет, а техническите му възможности са ограничени. Това не е юридически издържан аргумент, а такъв кандидат може да наеме и подизпълнител. Това, което е в рамките на възможното за възложителя при възникване на такива случаи, е да се изисква строго спазване на договора и да се предприемат съответните договорно установени мерки срещу изпълнителя в случай на забава, неизпълнение и т.н. Според г-жа Малина Крумова, защитните механизми,

вписани в договорите, като например неустойки, следва да се използват по-активно от българските възложители.

Г-жа Малина Крумова информира, че по отношение на процедурите по обжалване на обществени поръчки няма промяна. Обжалването продължава да се осъществява пред първоинстанционен административен орган – Комисия за защита на конкуренцията и второинстанционен съдебен орган – Върховен административен съд. Има новоприета тарифа за обжалване на обществени поръчки, която влезе в сила заедно със закона и правилника за неговото прилагане.

Г-жа Малина Крумова добави, че са съкратени сроковете за провеждане на открити процедури с около 7 дни в сравнение с предишния ред (от 52 на 45 дни). Сроковете при останалите видове процедури като цяло остават непроменени.

Г-н Росен Йорданов, представител на Министерството на енергетиката, отпрати въпрос, дали остава изискването на закона подизпълнителите да отговарят на същите условия, на които трябва да отговаря и изпълнителя по договор.

Г-жа Малина Крумова отговори, че това изискване остава. Въведена е възможност участниците да се позовават на ресурси на трети лица, които не са нито изпълнители, нито подизпълнители, при положение, че кандидатите могат да докажат, че действително могат да разполагат с ресурсите на тези трети лица (по отношение на технически ресурси). Що се отнася до подизпълнителите, те следва да отговарят на условията, които се отнасят за участниците по отношение на тяхната допустимост за участие в процедурата (да не са осъждани лица, да не са участвали в пране на пари и т.н.), а не по отношение на техническите или финансовите изисквания. Техническите и финансовите изисквания се прилагат съвместно спрямо целия консорциум от участници. И това не е новост в закона, а е валидно още при стария закон. Ако има случаи на подобно тълкуване и прилагане на закона, това е грешка на самия възложител.

Други въпроси и коментари не възникнаха и се премина към следващата точка от дневния ред.

По единадесета точка от дневния ред:

Председателят на РСР на ЮЗР, г-н Виктор Янев, напомни, че в края на 2015 г. е приет от Народното събрание друг нов съществен нормативен акт, предвид факта, че регулира цялостния процес по управление на средствата от европейските фондове - Законът за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове. За представяне на основните акценти от закона, г-н Янев даде думата отново на г-жа Малина Крумова - Директор на Дирекция „Централно координационно звено“, Администрация на Министерския съвет.

Г-жа Малина Крумова заяви, че Законът за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове е изцяло нов, като до момента не е съществувал такъв закон. В програмния период 2007-2013 г. регулирането на правоотношенията във връзка с управление на проекти, финансирани с европейски средства, се осъществява с подзаконова нормативна уредба – постановления на Министерския съвет. Това е една от основните причини за изготвянето и приемането на нов закон – регулирането на съответната материя в нейната цялост, осигуряването на правна сигурност и устойчивост и избягването на конюнктурни промени в нормативната база, както и на грешки/нередности при прилагането ѝ, поради твърде чести промени. Законът ще важи само за програмен период 2014-2020 г., а програмите

и проектите от период 2007-2013 г. ще бъдат довършени по стария ред на базата на съответните постановления на МС.

Г-жа Малина Крумова поясни, че с новия закон се прави опит за въвеждане на общоприложими правила за всички програми, финансирани с европейски средства, включително Програмата за развитие на селските райони, Програмата за морско дело и рибарство и програмите за европейско териториално сътрудничество, с изключение на специфични изисквания на европейските регламентите, отнасящи се до фондовете, финансиращи тези програми. Главна цел е да се постави основата за унифициране на практиките по различните програми, което се очаква да доведе до намаляване на административната тежест за бенефициентите и до намаляване на грешките при изпълнение. При изготвянето на закона е отчетен опитът, натрупан от практиката през предходния програмен период и въвежда някои акценти в отношенията между управляващите органи и бенефициентите. Акцентира се върху принципа на партньорство, като се повишава неговото значение за цялостния процес по управление на средствата от европейските фондове. Залагат се задължения за управляващите органи да провеждат определени процедури за прозрачност и да ангажират социално-икономическите партньори и останалите заинтересованите лица. Въвеждат се и механизми за партньорство, които до момента са били с пожелателен характер и не са имали реална нормативна база.

Една от основните новости в закона е ясната регулация на взаимоотношенията между управляващите органи и бенефициентите като административно-правни взаимоотношения. В предходния програмен период има неясноти по този въпрос. Въвежда се институтът на административния договор, който, от една страна, позволява да се уредят специфични изисквания във връзка с изпълнението на договора за безвъзмездна финансова помощ, а от друга страна има характер на административен акт. Т.е. има наличие на административен орган, който е адресат на административния акт по отношение на бенефициента. От това следва и че финансовите корекции също са административни актове. Чрез посочените нови елементи на закона се цели по-ефективна правна защита на правата на бенефициентите. Всеки един от актовете на управляващите органи би могъл да бъде обжалван по съдебен път по реда на административнопроцесуалния кодекс, а не по реда на гражданскопроцесуалния кодекс, както е до момента. Очаква се това да подобри ефективността на управляващите органи и да намали грешките в тяхната работа.

Същевременно, в закона са уредени и сроковете на съответните производства по обжалване, сроковете за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за верификация и възстановяване на средства по оперативните програми, включително са въведени и административно-наказателни клаузи при неспазване на сроковете.

В закона има предвидени 7 подзаконовни нормативни актове по различните раздели.

Председателят на РСР на ЮЗР благодари на г-жа Малина Крумова за изложението и даде възможност за въпроси и коментари.

Изказа се **г-жа Венелина Червенкова, представител на Министерството на туризма**, която отправи въпрос, дали в закона е регулирано използването и функционирането на информационна система от типа на ИСУН (Информационна система за управление и наблюдение) и по отношение на Програмата за развитие на селските райони.

Г-жа Малина Крумова заяви, че в момента се разработва един от 7-те подзаконовни нормативни актове, който урежда електронното производство чрез ИСУН. В закона има предвидени няколко изключения и едно от тях е информационната

система, която се използва за Програмата за развитие на селските райони – ИСАК (Информационна система за администриране и контрол). В преходните и заключителните разпоредби на новия закон е предвидено, че електронното съхранение на документация и информация по Програмата за развитие на селските райони през програмен период 2014-2020 г. ще се осъществява чрез ИСАК. Причината за това е позоваването на Управляващия орган на ПРСР в Министерство на земеделието и храните на европейския регламент, касаещ ПРСР, който постановява, че електронното администриране на ПРСР се извършва чрез информационна система за администриране и контрол. Това позоваване е било прието при изготвянето на закона и затова в него се съдържа изключение за ПРСР. Това е настоящото състояние по отношение на нормативната уредба. В същото време се обмислят варианти за включване на информацията от ПРСР в ИСУН, поне по отношение на инвестиционните мерки и мерките, които нямат характер на директни плащания на база площ.

Г-жа Венелина Червенкова допълни, че всеки потребител може да влезе в ИСУН и да открие информация за даден проект и оперативна програма. Що се отнася до ПРСР информацията е много непрозрачна. Министерството на туризма е отправяло официално искане до МЗХ за предоставяне на информация за проекти в сферата на туризма, изпълнени по ПРСР през периода 2007-2013 г. и такава не е била предоставена.

Г-жа Малина Крумова сподели, че, като представител на администрацията на Министерския съвет, ще работи в посока да изиска ПРСР да осигури изпълнение на изискванията на европейските регламенти за прозрачност и публичност на информацията и нейния обмен, които са хоризонтални изисквания и се отнасят до всички програми, включително и ПРСР.

Първата мярка в тази посока ще бъде извършена чрез приемането на постановление на Министерския съвет за координиране на подхода Водено от общността местно развитие (ВОМР), с което всички Местни инициативни групи (МИГ) ще бъдат задължени да използват ИСУН при организирането на заявленията и събирането на проектите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от ПРСР.

Г-жа Малина Крумова отправи призив за откриване на дискусия с мнения и предложения по отношение на това как да се гарантира по-добра целесъобразност, ефективност и устойчивост на използваните европейски средства и да се избегне разходването на тези средства за проекти, които нямат устойчив ефект, на местно ниво. Тя подчерта, че основната цел на публичните европейски средства е именно катализирането на икономическо развитие на определени територии и създаване на условия за подобряване развитието на бизнеса в тях.

Изказа се **г-н Веселин Пенев – областен управител на област София**. Той сподели мнение, че един от възможните механизми за избягване на порочните практики за реализиране на неефективни и неустойчиви проекти е промяна на нормативната база на секторен принцип, като се установи връзка между процедури и проекти по оперативните програми и съответните компетентни секторни ведомства. Например, по отношение на реализирането на проекти за изграждане и ремонт на спортни обекти и инфраструктура да се въведе изискването за санкция от страна на министъра на младежта и спорта чрез промени в законодателството, регулиращо сектора на спорта. В тази връзка сериозен проблем е не само неефективността на някои проекти, но и това, че усвояването на средства за реализация на такива проекти е сериозен генератор на корупция и на възпроизвеждане на власт на местно ниво.

Г-жа Малина Крумова заяви, че Регионалният съвет за развитие е ключова част от целия процес на планиране на регионалното развитие. В тази връзка, тя отправи

призив към членовете на Регионалния съвет за развитие за мнения и предложения по отношение на възможности и механизми за засилване ролята на РСР за постигане на ефективност и ефикасност при изпълнението на оперативните програми.

Изказа се **г-н Георги Икономов – кмет на община Банско**, който изрази мнение, че според него би било полезно РСР да направи своеобразно „картиране“ по отношение на възможностите за полезно, целесъобразно и ефективно участие на РСР в процеса на изпълнение на оперативните програми. По-реалистично е такова участие да бъде с препоръчителен характер по отношение на това къде и какви типове инфраструктура е подходящо и ефективно да бъде изградена или реновирана, защото самите цели и приоритети за местно развитие се съдържат в общинските планове за развитие и те следва да са инициатива на общините. Общинските планове за развитие съдържат всички проекти, които общината има намерение да реализира или с които смята да кандидатства за финансиране. В същото време, според него, действително е необходима санкция от страна на определен орган, с която да е възможно да бъде отказвано одобрението и реализирането на проекти, които не могат да бъдат обосновани като ефективни и устойчиви.

Г-н Веселин Пенев изтъкна друг важен проблем, свързан с изпълнението на оперативните програми и с ефективността на разходването на средства по тях – наличието на т.нар. „бели петна“ в определени части от територията на страната, които нямат възможност да получат финансиране по линия на нито една от европейските програми. Даде пример с населените места в община Кюстендил и в област София/Столична община. В същото време редица други малки общини или населени места имат достъп до европейско или друго програмно финансиране, но разходват съответния ресурс неефективно и неустойчиво.

Г-жа Малина Крумова заяви, че т.нар. „бели петна“ и малките населени места в техните рамки биха могли да се възползват от възможностите, които дават проектите, основани на принципа „Водено от общността местно развитие“ чрез създаването на съвместни Местни инициативни групи с общини, които са допустими за финансиране. По такъв начин те биха имали достъп до финансов ресурс.

Изказа се **г-жа Ирина Захариева – главен директор на Главна дирекция „Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство“, Министерство на регионалното развитие и благоустройството**. Г-жа Ирина Захариева обърна внимание, че една от законово разписаните функции на РСР е регионалната координация при изпълнението на програмите, съфинансирани от фондовете на ЕС. За тази цел към РСР съществува Регионален координационен комитет, в който членуват представители на управляващите органи на европейските програми. Чрез РКК на заседанията на РСР периодично се представя информация от представителите на управляващите органи за актуалното изпълнение на оперативните програми на територията на съответния район (в случая Югозападен район), както и информация за действащи или предстоящи процедури/мерки по програмите. Практиката досега е показала, че представителите на управляващите органи предоставят информация по отношение на проекти, които са в процес на изпълнение или са приключени. Г-жа Ирина Захариева сподели, че би било изключително полезно и подходящо, с оглед избягване финансирането на неефективни проекти, ако в рамките на РКК и РСР се провежда обсъждане на проекти за територията на съответния район на предварителен етап преди одобрението им. Тя допълни, че всички членове на РСР са овластени фактори или заинтересовани страни, които имат отношение към регионалната политика. Г-жа Ирина Захариева изказа мнение, че управляващите органи са затворени и консервативни като процес на работа и комуникация с други заинтересовани органи по отношение на селекция на проекти, и

установяването на диалог с орган като РСР би било полезно за тях с оглед по-доброто определяне на ефективността на проекти.

Според **г-жа Малина Крумова** възможностите за установяване на подобен тип комуникация и взаимовръзка между РСР и управляващите органи в процеса на работа при изпълнението на оперативни програми са три:

- по отношение на годишните индикативни работни програми;
- по отношение на насоките за кандидатстване по съответните процедури;
- по отношение на проектите, преди или след оценяване от страна на управляващите органи.

Възможно е трите елемента да бъдат разглеждани заедно в цялост или отделно за всеки отделен от тях. За тази цел е необходима дискусия със заинтересованите страни с оглед прецизно уточняване на техническите параметри и ясно дефиниране на търсения ефект. Г-жа Малина Крумова допълни, че се изисква минимално усилие да бъде въведено като задължение годишните индикативни програми и насоките за кандидатстване по съответните оперативни програми да бъдат подложени на предварително обсъждане в Регионалните съвети за развитие. Според нея, това може да се направи още на този етап с подготовка на подзаконовата нормативна уредба към закона. По отношение на оценката на проектите, трябва да се обмисли, какви да бъдат ангажиментите на Регионалния съвет за развитие и на какъв етап да се осъществяват, тъй като действащата към момента нормативна уредба предполага оценката на проектите да е изнесена в оценителни комисии, които са независими и подкрепят работата на съответния ръководител на управляващия орган. Необходимо е много прецизно и точно да се изяснят всички технически детайли и функции на отговорните органи и начина на координация между Регионалния съвет за развитие и управляващите органи (кой за какво отговаря, на какъв етап, за кои процедури се отнася и т.н.) Като представител на Централното координационно звено, г-жа Малина Крумова заяви, че има голямо желание да направи всичко възможно да се подобри взаимовръзката между регионалното планиране и инструментите за неговото осъществяване, каквито са на практика оперативните програми.

Изказа се **г-н Георги Икономов – кмет на община Банско**, който допълни, че друг фактор, който допринася за това неефективни и неустойчиви проекти да бъдат подавани и изпълнявани, е осигуряването на 100% безвъзмездна финансова помощ (по ПРСР). Ако се въведе задължение за осигуряване на собствено съфинансиране в определен размер, общините ще бъдат много по-отговорни (по финансови причини), при определянето на свои проекти и кандидатстването с тях.

Г-жа Малина Крумова заяви, че напълно подкрепя изказаното мнение.

Изказа се **г-н Андрей Иванов – кмет на община Драгоман**, който изказа мнение от името на малките общини. Сподели, че за малки общини като Драгоман (с население от около 5000 души), средствата за реализиране на проекти по оперативните програми са изключително важни и полезни предвид силно ограничен собствения бюджет на малките общини от порядъка на 500 000 – 1 000 000 лв. Г-н Андрей Иванов заяви, че изцяло подкрепя политиката в малките населени места да има инвестиции и според него, е редно местната общност да преценява и решава какви интервенции следва да се предприемат и какви проекти да се изпълняват.

Според **председателя на РСР на ЮЗР, г-н Виктор Янев**, от съществено значение е как местната власт ангажира местната общност да използва обектите, които са изградени в резултат на изпълнението на проекти.

Г-жа Малина Крумова посочи, че наличният финансов ресурс по програмите, финансирани с европейски средства, е ограничен и по тази причина следва да се използва много по-ефективно и това е отговорност на всички заинтересовани страни в

процеса, а най-голяма отговорност за последващото ефективно използване и поддържане на изградените инвестиционни обекти следва да имат самите общини. Именно с оглед на това тя подкрепя въвеждането на изискване за осигуряване на собствено съфинансиране от страна на общините по отношение на инвестиционните проекти.

В допълнение, г-жа **Малина Крумова** сподели, че по отношение на програмите за териториално сътрудничество, посоката, която ще се следва е сходна с тази на Закона за обществените поръчки в частта му за единен документ за обществени поръчки по отношение кандидатстването по проекти. Планира се постепенно да се въведе и единен документ за кандидатстване по програмите за териториално сътрудничество, който да се подава декларативно, съдържайки доказателства и информация относно съответния бенефициент, които да се изискват на етап сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Други въпроси и коментари не възникнаха и се премина към следващата точка от дневния ред.

По дванадесета точка от дневния ред:

Г-н Виктор Янев разясни, че тази точка е включена в дневния ред в резултат на прието решение на предишното заседание на РСР на ЮЗР, както следва: *Решение № 5 „Регионалният съвет за развитие на Югозападен район реши на следващото заседание на РСР на ЮЗР да бъде поканен представител на Агенцията по заетостта за разясняване на промените в отчетността по схема „Обучение и заетост на младите хора“, Приоритетна ос 1. „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.“*

Г-н Виктор Янев даде думата на г-жа **Станислава Поповска**, Директор на Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Благоевград за информация относно настъпилите промени.

Г-жа Станислава Поповска поздрави всички и започна с разяснения по схема „Обучение и заетост за младите хора“, която се реализира от новия програмен период на ОП „Развитие на човешките ресурси“ с бюджет от 1.15 млн. лв и продължителност от 2015 до 2018 г. Нейната цел е да бъдат интегрирани на работа младежи на възраст до 29 години и да бъдат разкрити 23 000 работни места. Допустимите целеви групи са безработни младежи до 29 години вкл., регистрирани в бюрата по труда и които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, като с приоритет ще бъдат безработни младежи с основно и по-ниско образование, младежи, които са регистрирани в бюрата по труда повече от 12 месеца и младежи, регистрирани в бюрата по труда по процедурата „Активни“.

Допустими дейности:

- Информирание на работодателите за възможностите по операцията. Набиране на заявки;
- Информация и насочване директно към свободни работни места за младежите, които не се нуждаят от включване в обучение;
- Наемане на лица от целевата група на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г. за период до 6 месеца;
- Осигуряване на наставник за младежите, наети директно на свободни работни места, за които младежите не се нуждаят от включване в обучение - за максимален срок от 3 месеца;

- Определяне на представители на целевите групи за включване в субсидирана заетост, професионални обучения или обучения за придобиване на КК (чужд език и дигитална компетентност);

- Провеждане на обучения за ПК и КК;

- Наемане на лица от целевата група на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г. за период до 6 месеца.

Допустимите разходи за работодатели са:

- Разходи за младежите

- разходи за възнаграждения за период до 6 месеца при покриване на 100 % от сумата на минималния осигурителен доход за наемане на съответната длъжност и всички дължими вноски за сметка на работодателите, съгл. изискванията на КТ и КСО;

- разходи за стипендии в размер на 15 лева за всеки присъствен учебен ден за обучения, които се провеждат извън населеното място, за лицата, които ще преминат обучение с ваучери.

- Разходи за наставници

- разходи за възнаграждение на наставници за период до 3 месеца, но не по-малко от 40 часа месечно. Месечното възнаграждение на наставника е в размер на $\frac{1}{2}$ от минималната работна заплата, установена за страната.

Г-жа Станислава Поповска уточни, че схемата се реализира в 2 етапа:

- През м. Януари 2016 година е отворена първата процедура за кандидатстване, т.е. първия етап за реализация на тази схема. Целта е да бъде осигурена директна заетост, като работодатели от реален сектор и от общински администрации могат да подават своите заявления с цел разкриване на работни места по тази програма. Заетостта е за срок от 6 месеца. По време на този срок се определя наставник, който до 3 месеца наставява младежите. Възнаграждението за наетите младежи се равнява на минималния осигурителен праг за длъжността плюс осигуровките, които са за сметка на работодателя. На наставника се заплаща $\frac{1}{2}$ от минималната работна заплата. Дейностите, в които могат да бъдат включени младежите, са всички дейности от сферата на икономиката. Към момента е преустановен приемът на заявки по първи етап от изпълнение на схемата. Сключените договори с работодатели са на обща стойност над 40 млн. лева. Реално включените в заетост безработни младежи са над 5 000 лица.

- Вторият етап на схемата предстои да бъде реализиран в пълния си обхват, първоначално с учение чрез предоставяне на поименни ваучери за включване на младежите в курсове за професионални квалификации и ключови компетентности, след което ще бъде осигурена 6 месечна заетост по програмата.

Подбор на целевата група:

- Дирекция „Бюро по труда“ извършва селекция на регистрираните безработни лица от целевата група, като информира одобрените лица за възможностите за включване в проекта;

- Безработните лица потвърждават желанието си чрез подаване на заявление за участие в проекта;

- Заявлението за участие в проекта се подава в Дирекция „Бюро по труда“ по регистрация на лицето;

- Ако безработното лице желае да кандидатства за работни места, обявени от различни работодатели, подава 1 заявление за всички позиции;

- Окончателният подбор на безработните лица се извършва от работодателя.

Г-жа Станислава Поповска поясни, кое налага промяната по отношение на отчитането на работодателите. В рамките на предходния програмен период на ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., Агенцията по заетостта е междинно звено на приоритетните оси 1 и 2. Реализирани са около 37 схеми, като някои от тях с

голям интерес от страна на работодателите, безработните и заети лица. Изпълнявайки ролята на междинно звено, Агенцията по заетостта е разполагала с допълнителен човешки ресурс за обработката на тези отчетни документи. Тези служители, работещи по съответните проекти са освободени в края на 2015 г., когато приключва реализацията на последните схеми като „Подкрепа за заетост“, „Услуги за развитие на гъвкав пазар на труда“, „Аз мога повече“ и др. За разлика от предходния период, Агенцията по заетостта вече не е междинно звено, а конкретен бенефициент, което налага реорганизация, намаляване на персонала и промяна в работата по отношение приемане на отчетните документи от страна на работодателите, които са сключили рамкови договори по различните схеми и проекти за реализация.

За пример, г-жа Станислава Поповска посочи прилаганата добра практика в предходния програмен период, когато Агенцията по заетостта реализира различни грантови схеми, по които са сключени над 3000 договора. Цялата отчетност на тези договори е чрез 9 центъра в цялата страна, към съответните Регионални служби по заетостта. По някои от програмите, които са стартирали, включително схема „Младежка заетост“, отчетността е на 3 нива - бюро по труда и областните дирекции (или в регионалната служба) и от там документите отиват в Агенцията по заетостта.

По новите схеми, Агенцията по заетостта намалява обработването на документите от 3 нива на 2 нива. Целта е по-бърза и по-качествена обработка и по-бързо възстановяване на средствата на работодателите. Отчитайки се в съответните бюра по труда, работодателите трябва да са изплатили изцяло възнаграждението и осигуровките на наетите лица, след което да предоставят отчетните документи. След преглед и одобрение на отчетните документи от Агенцията по заетостта, се определя разнера на разходите за изплащане и средствата се възстановяват на работодателя.

Обработването на документите остава на 2 нива – областно бюро по труда и Регионална служба по заетостта. Приемането на отчетните документи се извършва не в 9 центъра, а в 28 центъра - съответните 28 областни бюра по труда. Като полза от взетото решение, г-жа Станислава Поповска посочи, че малките и средни бюра по труда не разполагат с достатъчния капацитет служители, а обемът от работа в тях е доста голям по отношение на изпълнение на активната политика, Националния план на действие по заетостта, осъществяване на трудово посредничество, реализация на различен вид услуги като ателиета за търсене на работа, провеждане на борси и т.н. Чрез бюджетите на новите схеми, които предстои да бъдат реализирани, в областните бюра по труда се изграждат допълнителни звена от човешки ресурси, които ще обработват отчетните документи с цел по-бързо обработване и възстановяване на средствата на работодателите.

Като заключение, г-жа Станислава Поповска поясни, че в самия рамков договор, който сключват работодателите по тези схеми, в Раздел 6. „Общи условия“, са представени начините, по които могат да се предоставят отчетните документи в областните бюра по труда, но не е изрично казано, че това става само и единствено на място. Има разписани няколко начина – чрез електронна поща с електронен подпис; с лицензиран пощенски оператор на хартиен носител с обратна разписка или лицензиран пощенски служител отново на електронен носител със съответния електронен подпис.

Председателят на РСР на ЮЗР, г-н Виктор Янев, благодари на г-жа Станислава Поповска и даде думата за мнения и въпроси.

Г-н Тошо Мухтанов – представител на АИКБ, взе отношение и сподели, че от почти 7 години работи много добре с бюрото по труда в Кюстендил. Бизнесът, според него, е заинтересован от тези схеми, изплаща заплати и внася осигуровки, като очаква

възстановяване на тези средства. Той сподели, че бюрата по труда търсят бизнеса, за реализиране на схемите, а в миналото е било обратното.

Въпросът за промяната на отчетността, който се дискутира и е повдигнат от него, е възникнал, защото няма методически указания на Агенцията по заетостта.

Г-н Тошо Мухтанов изказа благодарност на бюрата по труда в Кюстендил, с което през 2013 г. са намерили решение на казус с работници чрез въвеждане на изпитателен срок при назначение. В допълнение, той предложи да се въведат в началния период на схемите информационни срещи, на които проблемите на бюрата по труда и бизнеса, съвместно да бъдат решени. Според него, по ОПРЧР е важно малките общини да участват, като наемат хора на работа.

Г-н Методи Чимев – кмет на община Дупница, зададе въпрос към г-жа Станислава Поповска, дали от наетия човешки ресурс има ефективност. Практически се назначават на работа едни и същи хора, които се научават да не работят.

Г-н Методи Чимев сподели, че наскоро е присъствал на браншова среща в Кюстендил, където са заявени между 3000 и 5000 работни места, но според него на територията на Югозападна България няма толкова безработни. Бизнесът има нужда от работници, които реално ги няма. Определено има дисбаланс от регистрирани безработни и нуждите на пазара на труда.

Г-жа Елка Димитрова – представител на МТСП, заяви, че след промените в Закона за насърчаване на заетостта е увеличен ареала, в рамките на който могат да се насочват за работа безработните - в радиус от 50 км, вместо както до сега 30 км. Друга промяна предвижда при 2 пъти отказ на предложена работа, да се спира регистрацията на безработния и да се спират социалните помощи. Тя допълни, че около 50% от безработните, които са участвали по програмите за заетост на МТСП, след това се реализират. Реален проблем е наемането на много хора от общините, за които няма осигурена достатъчно работа. От друга страна съществува и социален елемент, тъй като има общини без бизнес възможности и общината е единственият работодател.

Г-жа Елка Димитрова сподели, че се обмисля разширяване ролята на Регионалните комисии за заетост. Общо годишният бюджет за активна политика е 73 млн. лв, като за регионалните програми за заетост за 2016 г. средствата са около 7 млн. лв. Реално този бюджет стига за наемане на все по-малко хора, в следствие на увеличаването на минималната заплата. Европейската комисия препоръчва да се увеличи този бюджет.

Очаква се до 1 месец да се приеме Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта. Ще се увеличи ролята на Регионалните комисии за заетост и средствата за осигуряване на заетост ще бъдат разпределени по области. Всяка област ще си получи парите, съобразно равнището на безработица, но и броя на безработните (по формула). Областният управител ще трябва да назначи комисия, която да разработи регионалната програма за заетост по предложение на общините за дейности, хора и средства. Към регионалните програми за заетост ще могат да се включват и частни предприятия, програмите не са само за обществено полезни дейности.

Г-жа Елка Димитрова обяви, че МТСП е пуснало втора процедура по програма „Старт на кариерата“ и областните администрации ще получат по още 2 бройки.

Като отговор на въпроса на г-н Методи Чимев, дали се изследва ефекта от различните програми и проекти, **г-жа Станислава Поповска** заяви, че това се прави. За някои от програмите действително имат ефект, тъй като след това голяма част от включените безработни лица остават на постоянно работно място. В малките населени места, които са отдалечени и са с високо равнище на безработица и в населените места, където няма реален бизнес и икономика, някои от програмите са единствения шанс за безработните да получат заетост.

По отношение предложението на г-н Тошо Мухтанов, г-жа Станислава Попова заяви, че приема предложението да се направят информационни дни преди старта на втория етап на проекта за обучение и заетост на млади хора. По същото време ще стартира втори етап и на нов проект за обучение и заетост на лица над 29 годишна възраст и може да се съчетае - да се направят информационни кампании и по двата проекта. Такива информационни дни периодично се провеждат и в бюрата по труда. Тя уточни, че малките общини са допустими бенефициенти по голяма част от схемите на МТСП.

Поради липса на повече изказвания се премина към следващата точка от дневния ред.

По тринадесета точка от дневния ред:

Председателят на РСР, г-н Виктор Янев, предостави възможност за последни коментари и въпроси в рамките на точка „Други“.

Изказа се **г-н Георги Икономов – кмет на община Банско**, който зададе въпрос във връзка с промените в Закона за водите и вменените задължения на областните управители в тази посока. Той попита конкретно, дали има някаква инициатива за промяна на закона. Г-н Георги Икономов подчерта, че ЮЗР е регион с две изключително опасни реки – Струма и Места и тъй като не се осъществява почистване на речните корита, наносите, които се образуват, изяждат все повече бреговете на реките.

Г-н Виктор Янев информира присъстващите, че е проведена среща с всички областни управители, иницирана от областния управител на област София, г-н Веселин Пенев. На срещата са получени няколко предложения, едно от които е промени в Закона за водите по отношение на спазване на административно-териториалните единици. Според г-н Виктор Янев много трудно понякога се установява, коя е урбанизирана и коя е неурбанизирана територия и затова, по негово мнение, най-добре е функциите по отношение почистването и проводимостта на реките да бъдат изпълнявани от общините. В техния бюджет могат да се прогнозира средства за този вид дейност. Г-н Виктор Янев обясни, че се очакват средства от европейските фондове и подчерта, че областните управители са в много неблагоприятна позиция, тъй като не им се отпускат финансови средства за тази дейност.

Думата взе **г-жа Малина Крумова, Администрация на Министерския съвет**, която сподели, че някои от тези дейности за осигуряване на проводимостта на реките могат да бъдат осъществени с интерес от частни лица. Не могат да се извършат като добив, тъй като не е разрешен добив на пясъчен материал в реките, но може като услуга – осигуряването на проводимостта на коритата на реките е обществена услуга и може да бъде отдадено на концесия по новия закон, който в момента подлежи на обществено обсъждане.

Г-н Георги Икономов разясни, че пясъкът, който изяжда бреговете на реките, същевременно е нужен в строителството, но по закон той не може да се добива.

Г-жа Малина Крумова отговори, че ако се разреши генерално по коритата на реките добивът на пясък, то това няма да е само за районите, където има потенциална опасност от наводнения и където има проблем с проводимостта. Единственият начин да се узакони добива е като изпълнение на услуга по осигуряване на проводимостта и изпълнителят, по този начин, предоставяйки услуга, ще добие правото да изземва материал от коритото на реката.

Г-н Виктор Янев обяви на присъстващите, че следващото заседание на РСР на ЮЗР е планирано за края на месец юни. Поради изчерпване на дневния ред, заседанието на Регионалния съвет за развитие на Югозападен район бе закрито.

Протоколисти:

Веселка Добрева.....

Драган Пешински.....

Секретар на РСР на ЮЗР:

Теодора Вълкова.....

Председател на РСР на ЮЗР и
Областен управител на област Кюстендил:

Виктор Янев.....

Дата: 17.05.2016 г.